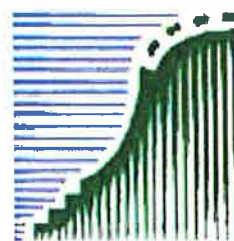

1333-205

Project GRENSMAAS

Algemeen

Deel

Ons kenmerk 2006/5669
Bijlage(n)

Maastricht

31 oktober 2006

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

tot vaststelling van het

**Algemeen Deel Grensmaasvergunningen- en
ontheffingen**

Algemeen Deel

Grensmaasvergunningen- en ontheffingen

Vergunningenbureau Maas

oktober 2006

Inhoudsopgave

1.	VOORWOORD	5
2.	BESCHRIJVING PROJECT	7
2.1	Doelstelling Grensmaasproject	7
2.2.	Beschrijving project	7
2.2.1.	Algemeen	7
2.2.2.	Locaties en Clusters	8
2.2.3.	Ontgraven en bergen van grond	10
2.2.4	overige werkzaamheden	10
2.2.5	uitvoeringsvolgorde, motivering en planning	10
3.	BELANGEN	13
3.0	MER Grensmaas	13
3.1.	Veiligheid tegen overstromen	14
3.2.	Morfologie	14
3.3.	Grondwaterkwantiteit	15
3.4.	Grondwaterkwaliteit	15
3.5.	Natuur	17
3.6.	Aardkundige waarden (archeologie en cultuurhistorie)	17
3.7.	Bodem	17
3.8.	Oppervlaktewaterkwaliteit	18
3.9.	Ecotoxicologie	19
3.10.	Landbouw	19
3.11.	Recreatie	19
3.12.	Drinkwaterwinning	19
3.13.	Bebouwing en infrastructuur (bereikbaarheid)	20
3.14.	Hinder	20
3.15.	Bedrijfsbelang/economisch belang	21
3.16.	Inrichtingsbelangen en beheer	21
3.17	Behoeftte/oppervlaktedelfstofvoorziening	22
3.18.	Eigendom(-sverwerving)	22
4.	WETTELIJKE- EN BELEIDSKADERS	23
4.1.	Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr):	23
4.2.	Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo):	24
4.3.	Wet bodembescherming (Wbb)	26
4.4.	Wet milieubeheer (Wm):	27
4.5.	Ontgrondingenwet (Ow):	30
4.6.	Flora- en Faunawet (Ffw):	34

5.	RELATIE MET VLAANDEREN	36
5.1.	Algemeen	36
5.2.	Tractaten	36

1. VOORWOORD

De uitvoering van het Grensmaasproject is complex. Het plan omvat een veelheid aan ingrepen, die over een lang riviertraject plaatsvinden. De geplande activiteiten vallen onder een verscheidenheid aan wetten en beleidskaders. Dit algemeen deel bij de hoofdvergunningen voor het Grensmaasproject vormt het samenhangende kader voor de vergunningverlening. Als zodanig maakt het onderdeel uit van de considerans van deze vergunningsbesluiten, en wordt het als bijlage bij elk vergunningsbesluit gevoegd. De daadwerkelijke toetsing en afwegingen van en over de aanvragen vindt echter -zoals gebruikelijk- in het kader van de afzonderlijke vergunningsbesluiten plaats.

In dit document wordt door de bevoegde instanties ingegaan op de wijze waarop zij in algemene zin hun bevoegdheden voor het verlenen van de hoofdvergunningen of andere beschikkingen zullen aanwenden voor de vergunningsaanvragen die dienen tot uitvoering van het Grensmaasplan. Het betreft besluiten in het kader van onderstaande wetten waarbij de daarbij genoemde bestuursorganen het bevoegd gezag zijn:

• Wet milieubeheer (Wm);	Gedeputeerde Staten van Limburg
• Ontgrondingenwet (Ow);	Gedeputeerde Staten van Limburg
• Wet bodembescherming (Wbb);	Gedeputeerde Staten van Limburg ¹
• Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr);	Staatssecretaris Verkeer & Waterstaat
• Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo);	Staatssecretaris Verkeer & Waterstaat
• de Wet bodembescherming (Wbb), en de	Staatssecretaris Verkeer & Waterstaat
• Flora- en faunawet (Ff).	Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Op 1 juli 2005 is, gelijktijdig met het vaststellen van de aanvulling Grensmaas van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (hierna POL Grensmaas), de Uitvoeringsovereenkomst tussen het ministerie van Verkeer en Waterstaat, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de provincie Limburg en het Consortium Grensmaas B.V.² afgesloten

Zoals ondermeer blijkt uit de overeenkomst heeft de overheid geëist dat de grondeigenaren (grindproducenten) in het Grensmaasgebied een samenwerkingsverband vormen. Dit geleet op de omvang en de gewenste integrale uitvoering van het project en de daaraan verbonden financiële risico's. Daartoe hebben de grondeigenaren tezamen met enkele andere partijen Consortium Grensmaas B.V. opgericht, dat zich krachtens de overeenkomst met de Staat en de Provincie verplicht heeft tot de integrale uitvoering van het Grensmaasproject.

De bevoegde instanties, en met name de Provincie zullen de benodigde ontgrondingsvergunningen derhalve verlenen aan Consortium Grensmaas B.V., onder de voorwaarde dat Consortium Grensmaas B.V. zorg draagt voor een evenredige verdeling van de winningsmogelijkheden van het toutvenant over de grindproducenten, die (indirect) partner zijn in Consortium Grensmaas B.V.

In verband met de genoemde integrale uitvoering zijn de aanvragen van de genoemde hoofdvergunningen tegelijk aangevraagd, worden deze gelijktijdig en inhoudelijk procedureel gecoördineerd afgehandeld, en wordt daarover gelijktijdig besloten.

Aan het indienen van de vergunningsaanvragen is een meerjarig proces van planvorming en besluitvorming vooraf gegaan. De ruimtelijke doorwerking daarvan heeft plaatsgevonden in het POL Grensmaas. Bij de voorbereiding hiervan is een milieu-effectrapportage (MER) opgesteld (februari 2003). In het MER zijn de diverse planalternatieven en effecten daarvan op de betrokken belangen omschreven. In verband met het belang natuur zijn, volgend op het MER, twee passende beoordelingen in het kader van de Habitatrictlijn opgesteld. De resultaten daarvan zijn meegewogen door Provinciale Staten van Limburg bij het vaststellen van het POL Grensmaas op 1 juli 2005.

¹ Staatssecretaris is bevoegd is bevoegd voor bodem onder oppervlaktewater; GS voor de landbodern

² Het Samenwerkingsverband van ontgronders en aannemers dat het project aanvraagt en uitvoert

In het POL Grensmaas is een concrete beleidsbeslissing (CBB) opgenomen voor de te vergraven gebieden (dekgrondberging, weerdverlaging, stroomgeulverbreding en verwijderen deklaag) en/of aan te vullen gebieden (behalve de locatie Proefproject Meers). De onderdelen van dit POL Grensmaas die de status hebben van een CBB zijn in ieder geval bindend voor de nog te nemen nadere ruimtelijke besluiten zoals het opstellen en wijzigen van bestemmingsplannen en het verlenen van ontgrondingsvergunningen. De niet te vergraven gebieden worden in het POL Grensmaas aangeduid als Onvergraven Natuur en maken deel uit van de aangewezen Nieuwe Natuur-gebieden.

Zoals reeds aangegeven bevat dit algemeen deel in algemene zin de wijze waarop de bevoegde instanties voor het Grensmaasproject met hun bevoegdheden omgaan. Het doel van dit algemeen deel is:

- Een overzicht te geven van de integrale inhoud van het project
- Een beschrijving van de betrokken belangen in onderlinge samenhang
- Aan te geven welke wettelijke kaders toezien op elk van deze belangen.
- Aan te geven welke beleidskaders van toepassing zijn, en hoe deze in onderlinge samenhang en in relatie tot de wettelijke kaders zullen worden aangewend. Hierbij wordt opgemerkt dat de daadwerkelijke afweging in de concrete vergunningsbesluiten plaatsvindt.
- Het Algemeen Deel maakt wordt hiermee onderdeel van de considerans van elk afzonderlijke besluit op basis van de genoemde wetten en wordt daarbij als bijlage gevoegd

Verder is dit algemeen deel ook voor toekomstige vergunningsaanvragen of wijzigingen daarvan richtinggevend.

2. BESCHRIJVING PROJECT

2.1 Doelstelling Grensmaasproject

In eerste instantie had het Grensmaasplan tot doel het winnen van grind, in combinatie met het realiseren van een grootschalig natuurgebied tussen Maastricht en Roosteren. Na de hoge waterstanden in de Maas in 1993 en 1995 is de doelstelling uitgebreid met hoogwaterbescherming. Later is een combinatie gevormd tussen deze doelstellingen en eerder bereikt akkoord tussen het Rijk en de provincie Limburg over de (afbouw van de) grindwinning in Limburg voor de nationale behoefte.

De hoofdlijnen van beleid voor het Grensmaasgebied, zoals verwoord in het POL Grensmaas, bestaan uit het als één samenhangend rivierenlandschap ontwikkelen van het Nederlandse deel van het Rivierpark Grensmaas én de nieuwe inrichting van het omringende cultuurlandschap.

Het Grensmaasproject heeft volgens het POL Grensmaas drie doelstellingen, die in onderlinge samenhang gerealiseerd moeten worden:

- De beperking van de wateroverlast, gericht op het bereiken van een beschermingsniveau van 1/250 voor de door kades beschermde gebiedsdelen, te bereiken in uiterlijk 2017;
- Grootschalige natuurontwikkeling en ecologisch herstel van de rivier, waarbij een nieuw, riviergebonden natuurgebied van minimaal 1000 hectare ontstaat;
- De winning van grind zoals vastgelegd in bestuursovereenkomsten (1990 en 1997) tussen het Rijk en de provincie Limburg.

2.2 Beschrijving project

2.2.1 Algemeen

Het Grensmaasplan strekt zich uit van Maastricht tot Roosteren. Hier vormt de Maas over een traject van ruim 40 kilometer de grens tussen Nederland en België. De aanvragen beogen door middel van ondiepe ontgroningen langs de rivier, waarbij grote hoeveelheden verkoopbaar grind en zand gewonnen worden, het huidige nauwe rivierbed van de Grensmaas aanzienlijk te verruimen.

Het doel is om een beschermingsniveau van 1/250 voor de door kades beschermde gebiedsdelen te bereiken in uiterlijk 2017. De eindoplevering van het gehele project is voorzien in 2022. Een beschermingsniveau van 1/250 voor de door kades beschermde gebiedsdelen betekent dat de kades dan een waterstand keren behorend bij een afvoeren die niet vaker dan gemiddeld eenmaal in de 250 jaar voorkomen. Op een aantal plaatsen kan de rivier niet voldoende verbreed worden. Om de hoogwaterdoelstelling toch te realiseren worden daar de kades verhoogd.

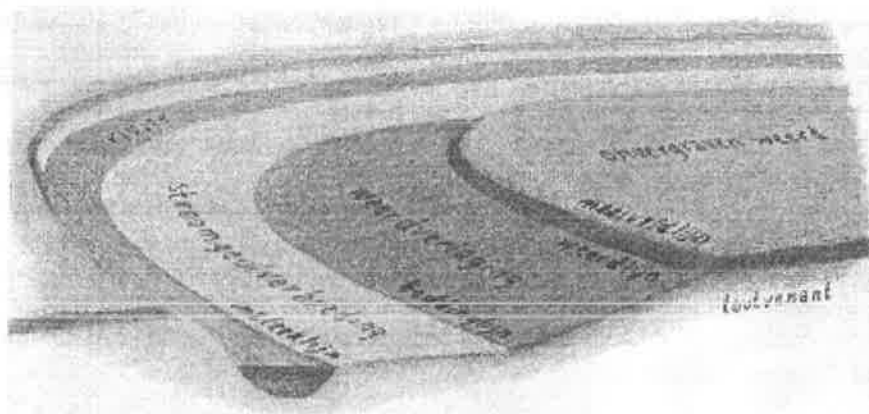
Over een lengte van ruim 40 kilometer ontstaat een nagenoeg aaneengesloten en gevarieerd natuurgebied rond de rivier, met bossen, struwelen en grindeilanden waar vele planten- en diersoorten die al lang uit het gebied verdwenen zijn, zich weer kunnen vestigen. De grindwinning in het plangebied staat ten dienste van de hoogwaterbescherming en de natuurontwikkeling. Dat betekent dat de opbrengsten uit de grindwinning ten goede komen aan het project. Met de opbrengsten moeten onder andere de kosten voor de grondaankopen, de ontgraving en verwerking van dekgrond en toutvenant en de realisatie van de benodigde civiele werken gedekt worden. Dit principe, dat omschreven wordt als budgetneutraliteit, is een randvoorwaarde voor het project. In de hiervoor genoemde een uitvoeringsovereenkomst tussen het Rijk, de Provincie Limburg en het Consortium Grensmaas B.V. zijn hierover nadere afspraken gemaakt.

Op enige afstand van de rivier wordt het niet-vermarktbaar materiaal dat vrijkomt bij de ontgroningen geborgen in diepere grindwinningen, de zogenaamde dekgrondbergingen.

De doelstellingen van het Grensmaasproject worden in de eerste plaats gerealiseerd door rivierverbreeding. De rivier wordt verbreed door de volgende maatregelen:

1. stroomgeulverbreeding;
2. weerdverlaging;
3. aanleg van nevengeulen.

In algemene zin geldt hiervoor het volgende:

Ad 1) Stroomgeulverbreeding

Door stroomgeulverbreeding wordt de rivier verbreed van enkele tientallen meters in de huidige situatie tot plaatselijk ruim 700 m in de toekomstige situatie. De oevers worden daarbij 3 tot 7 m verlaagd. Door deze afgraving dalen de rivierwaterstanden bij hoogwater. De stroomgeulverbreeding levert een belangrijke bijdrage aan de hoogwaterdoelstelling. Ook voor de natuurontwikkeling is de stroomgeulverbreeding van belang omdat in deze zone in de toekomst grindbanken, eilanden en geulen kunnen ontstaan. Dit zijn elementen die horen bij een natuurlijke grindrivier.

Ad 2) Weerdverlaging

Aansluitend aan de stroomgeulverbreeding wordt de weerd verlaagd. Weerdverlaging bestaat uit het afgraven van de oever in een aflopend talud zodat een geleidelijke overgang ontstaat van de diepe zone van stroomgeulverbreeding naar de onvergraven weerd. De grote variatie in overstromingsfrequentie vormt, samen met een grindondergrond en de zone van stroomgeulverbreeding, de basis voor de gewenste natuurontwikkeling langs de Grensmaas. De weerdverlaging draagt daarnaast bij aan de hoogwaterdoelstelling van het Grensmaasproject.

Ad 3) Nevengeulen

Op plaatsen waar direct langs de rivier geen ruimte is voor rivierverbreeding wordt een nevengeul aangelegd. Dit is het geval op de locaties Maasband, Visserweert en Grevenbicht, waar de woonkernen dicht langs de rivier liggen. De nevengeulen bieden meer ruimte voor de rivier waardoor ook de nevengeulen net als de stroomgeulverbreeding en de weerdverlaging een bijdrage leveren aan de hoogwaterdoelstelling.

2.2.2 Locaties en clusters

De uitvoering van het plan zoals aangevraagd door het Consortium Grensmaas B.V. vindt op elf locaties en fasegewijs plaats. De twaalfde locatie Roosteren wordt door Rijkswaterstaat Maaswerken uitgevoerd. In verband met het voorkomen van waterstandverhogingen in de rivier moet dit gebeuren vóórdat de werkzaamheden in het cluster Koeweide worden uitgevoerd.

De diverse rivierverruimingslocaties kunnen inhoudelijk gegroepeerd worden tot clusters die in het kader van de uitvoering min of meer een eenheid vormen. In sommige locaties vindt rivierverruiming en dekgrondberging plaats terwijl in andere locaties alleen rivierverruiming plaatsvindt waarbij het vrijkomende materiaal in een naburige locatie wordt geborgen. In beide gevallen is er sprake van een integrale uitvoeringsaanpak.

Ten behoeve van de vergunningverlening zijn daarom bovengenoemde locaties gegroepeerd in vijf clusters. De aanvragen zijn clustergewijs ingediend. In navolgend overzicht staan de clustering van de locaties en een overzicht van de rivierverruimende maatregelen per locatie.

	Cluster	Locatie	Stroomgeulverbreding	Weerdverlaging	Nevengeulen	Dekgrondberging
I	Boscherveld	Boscherveld		X		X
II	Borgharen Itteren	Borgharen	X	X		X
		Itteren	X	X		X
III	Aan de Maas	Aan de Maas	X	X		X
IV	Meers	Meers	X	X		X
		Maasband	X	X	X	
		Urmond	X	X		
V	Koeweide	Nattenhoven	X	X		X
		Grevenbicht	X		X	
		Koeweide	X	X		XX (Koeweide West en Trierveld)
		Visserweert	X	X	X	

Binnen elk cluster is een dekgrondberging waar de dekgrond van de locaties centraal wordt geborgen. De vrijkomende dekgrond uit Roosteren wordt volgens plan in Trierveld, cluster Koeweide, geborgen.

In onderstaande tabel staan enkele kengetallen over de omvang van het totale Grensmaasproject (inclusief Proefproject Meers en Roosteren):

Vergraven oppervlak		
	stroomgeulverbreding en weerdverlaging	511 ha
	Dekgrondbergingen	289 ha
Onvergraven oppervlak		
	Onvergraven natuur	489 ha
Totaal projectgebied		1289 ha
Verwachtingswaarden totale rivierverruiming (incl. proefproject Meers)		
	stroomgeulverbreding en weerdverlaging	23 Mm ³ *
	Dekgrondbergingen	27 Mm ³
	hoeveelheid te bergen grond	23 Mm ³ -in-stort
	hoeveelheid toutvenant	34-36 Mm ³ -in-situ

* Mm³ = Miljoen kubieke meter

2.2.3 Ontgraven en bergen van grond

Bij de ontgravingen t.b.v. de stroomgeulverbreding en de weerdverlaging wordt het huidige maaiveld met gemiddeld 5,5 meter verlaagd. Het bovenste gedeelte hiervan (circa 2 meter) bestaat uit zandige/lemige/kleiige dekgrond. Onder deze deklaag bevindt zich de toutvenant, het mengsel van zand en grind zoals door de rivier afgezet vóór de periode dat de dekgrond werd afgezet. Het toutvenant is aan de bovenzijde gemengd met dekgrond terwijl er ook leemlagen (= stoorgrond) in het toutvenant voorkomen.

De vermengde bovenlaag van het toutvenant (schraaplaag) en de stoorgrond worden, samen met de dekgrond, in de dekgrondbergingen geborgen. Het overblijvende zandig grind wordt naar de verwerkingsinstallatie gebracht en verwerkt (gezeefd) tot een vermarktbaar product, waarbij restspecie achter blijft. De restspecie wordt eveneens geborgen in de dekgrondberging.

Bij de ontgroning van de dekgrondbergingen zelf komt eveneens dekgrond en toutvenant vrij. Hier wordt op dezelfde manier mee omgegaan als bij de stroomgeulverbreding en weerdverlaging.

De dekgrondbergingen hebben in het Grensmaasproject drie functies:

- winning van grind;
- berging van alle niet vermarktbaar, gebiedseigen grond die vrijkomt bij de rivierverbreding. De dekgrond in het gehele Grensmaasgebied is in meer of mindere mate diffuus verontreinigd. Bij het bergen van de diffuus verontreinigde dekgrond wordt geen onderscheid gemaakt naar verontreinigingsgraad van de te bergen dekgrond. Voor de uitvoering houdt dat in dat de diffuus verontreinigde dekgrond in volgorde van vrijkomen zo veel mogelijk wordt geborgen in de dekgrondberging die zich het dichtst bij de ontgravingslocatie bevindt. Hierdoor vindt in feite een sanering plaats van het Maasdal binnen de Grensmaas. Een en ander dient te geschieden volgens de hiervoor ontwikkelde regels van Actief Bodembeheer Maas (ABM). Deze regeling wordt verderop in dit Algemeen Deel beschreven (paragraaf 4.2).
- tegengaan van verdroggingseffecten in het achterland.

De dekgrondbergingen en de overige te ontgronden gebieden worden aaneengeregen door onvergraven natuurgebieden, waardoor in de eindsituatie het conform het POL beoogde aaneengesloten natuurgebied rivierpark grensmaas ontstaat.

2.2.3 Overige werkzaamheden

Naast het bergen van onvermarktbaar grond in dekgrondbergingen en het verwerken van het vrijkomende toutvenant worden een aantal permanente kunstwerken aangelegd, waaronder twee hoogwaterbruggen (naar Maasband en naar Visserweert) en enkele faunapassages. Ten behoeve van de uitvoering moeten ook een aantal tijdelijke civiele werken uitgevoerd worden, zoals geluidswallen, tijdelijke opslagdepots, werkwegen, etc.

Te denken valt verder aan het verleggen van kabels en leidingen en het aanpassen van kades. Tussen Aan de Maas en Maasband worden negen grinddempels en een grindrug (zie punt 3.3) aangelegd. Hiermee worden de zomerwaterstanden op het gewenste peil gehouden waarmee ongewenste verdrogging van natuurgebieden wordt voorkomen.

2.2.4. Uitvoeringsvolgorde, motivering en planning

Het Consortium geeft in haar aanvragen aan de uitvoering van het project in grote lijnen van zuid naar noord te laten plaatsvinden (schema 1). Indien deze voorkeursplanning om dringende redenen, zoals het vertraagd inwerking treden van bepaalde vergunningen, niet haalbaar blijkt, kan worden teruggefallen op een alternatieve planning (schema 2). De duur van de werkzaamheden in een bepaald cluster is in beide plannings hetzelfde. Ook de volgorde van uitvoering binnen één cluster is -om rivierkundige redenen- in beginsel hetzelfde.

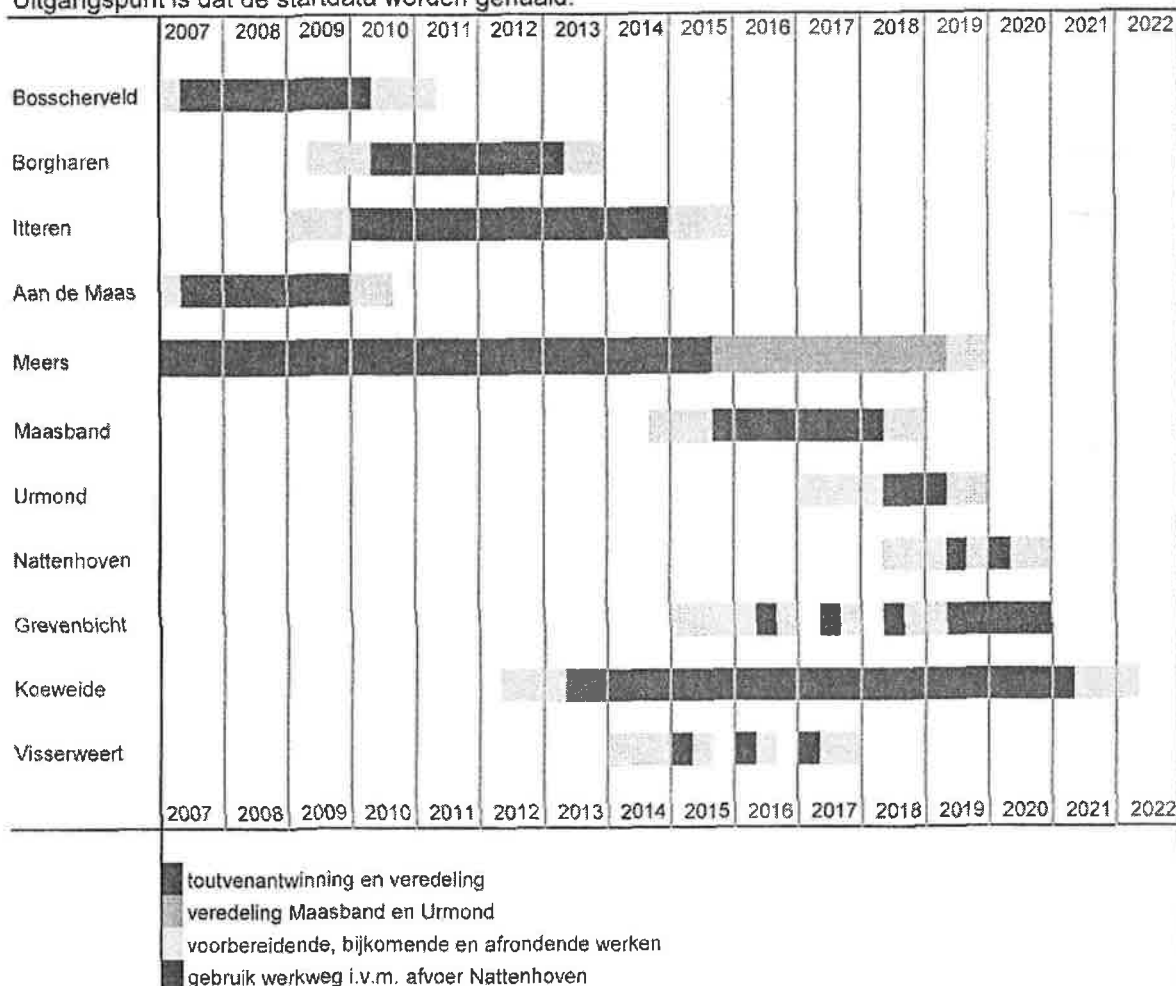
Realisering van de rivierverruiming in Roosteren vindt in verband met afspraken met Vlaanderen, plaats door/namens de rivierbeheerder zelf, en wel vóórdat Koeweide wordt uitgevoerd. Verder geldt dat het resultaat van de ingreep, zoals dat is meegenomen in de bij de aanvraag gevoegde berekeningen, vóór aanvang van de werkzaamheden bij de locatie Aan de Maas bereikt dient te zijn. Voordat Aan de Maas mag worden ontgrond, dient een deel rivierverruiming in Meers te hebben plaatsgevonden.

Voor een deel zal de uitvoering van meerdere clusters tegelijk plaatsvinden. De uitvoeringsvolgorde is vooral ingegeven door economische motieven zoals een zo optimaal mogelijke inzet van winwerktuigen, een gegarandeerde leverantie van delfstoffen en zo kort mogelijke transportafstanden. In de diverse vergunningen wordt ingegaan op de effecten van de voorgenomen volgorde op de belangen.

In grote lijnen staan de voorkeursplanning en de eventuele alternatieve planning van de grindwinning als onderdeel van de uitvoering van het project in *onderstaande schema's* aangegeven. De balken geven de duur aan van de winning en verwerking van toutvenant. Voordat daarmee wordt begonnen, worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd zoals bijvoorbeeld het opruimen van terreinobstakels. Na grindwinning wordt het terrein ingericht. De tijdsduur voor voorbereiding en afwerking van een gebied zal per cluster globaal 2 x een jaar bedragen.

Planning Grensmaas

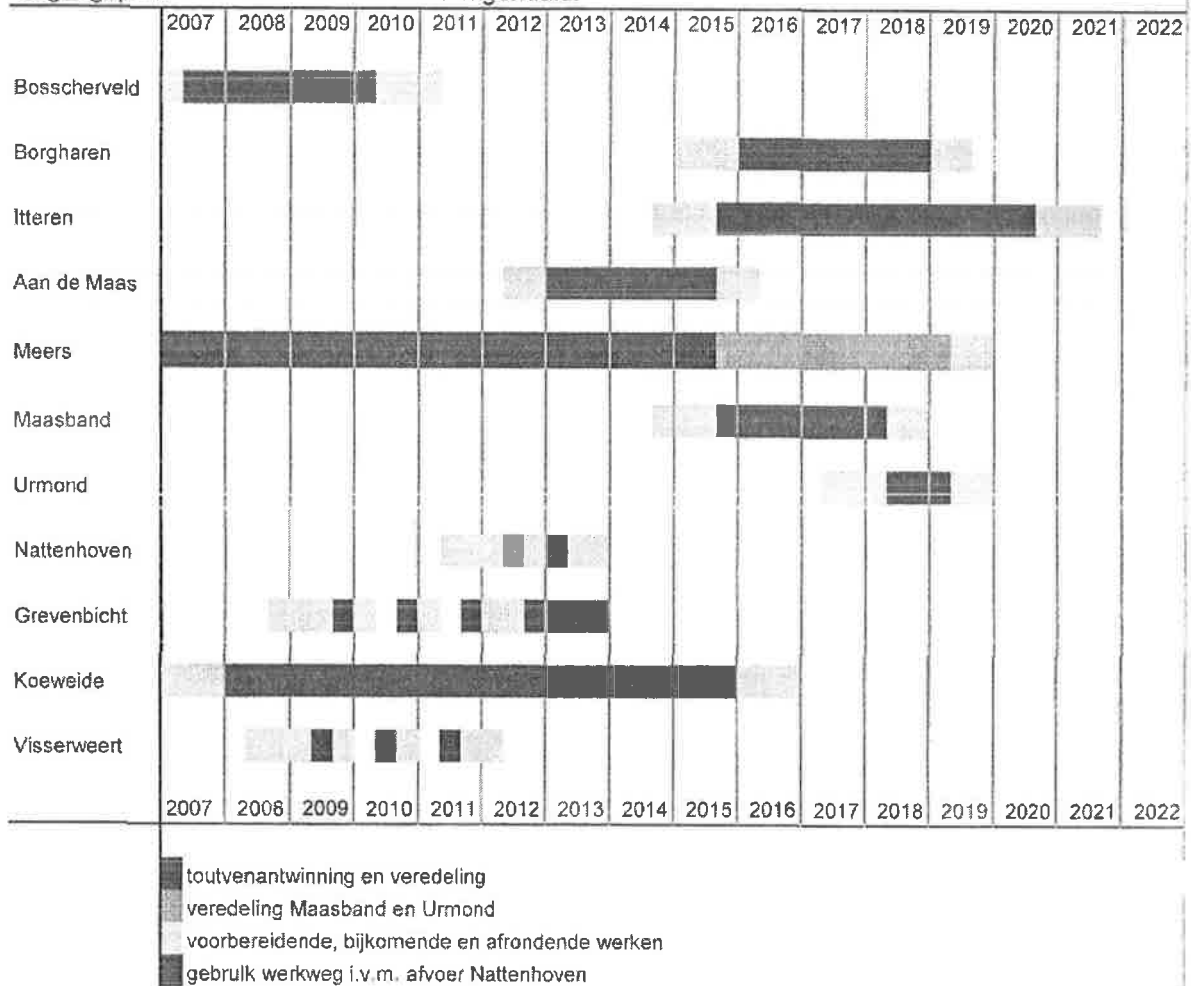
Uitgangspunt is dat de startdata worden gehaald.

Alternatieve planning Grensmaas

Uitgangspunt is dat de startdata worden gehaald.

3. BELANGEN

De uitvoering van het Grensmaasproject heeft blijkens de gemaakte MER rapporten een aantal milieu- en andere effecten tot gevolg die invloed hebben op verschillende in het geding zijnde belangen.

Uitgangspunt van het POL is dat de drie doelstellingen van het project in onderlinge samenhang en budgetneutraal worden gerealiseerd. In dat verband is ook de achtergrond van het project van belang. Getracht is steeds de taakstellingen van de provincie Limburg voor het winnen van grind voor de nationale behoefte te laten plaatsvinden op een landschappelijk en ecologische verantwoorde wijze.

Er is gezocht naar winvormen en omvang van winningen die maatschappelijk, en qua milieueffecten acceptabel en tevens financieel haalbaar zijn. Er is consequent geweigerd om concessies te doen aan het uitgangspunt om met een evenwichtige afweging de drie hoofddoelen te realiseren. Er is daarbij rekening gehouden met de inbreng van de regio over onder meer de duur van de hinder, de zwaarte van de overlast en de verdeling van de laste, zowel op projectniveau als op lokaal niveau.

Uiteindelijk is een variant waarbij meer dan 70 miljoen ton grind werd gewonnen, door het provinciaal bestuur vervangen door het Eindplan Grensmaas van 21 december 2001, dat heeft gediend als basis voor het MER Grensmaas 2003 en het POL Grensmaas van 1 juli 2005.

Met dit Eindplan Grensmaas kan:

- Worden voldaan aan de taakstelling om voldoende grind te winnen;
- Worden voldaan aan de beleidsregel Actief Bodembeheer Maas;
- Worden voorkomen dat de berging van dekgrond buiten het Grensmaasgebied moet plaatsvinden;
- Worden voorkomen dat er nieuwe grote grindplassen ontstaan;
- Het risico op overstromingen aanzienlijk wordt beperkt, zonder dat grootschalige dijk- en kadeaanleg noodzakelijk is, met alle nadelen van dien;
- Ruimte ontstaan voor omvangrijke riviergebonden natuur.

Nu de afweging in het POL tot het aanwijzen van de te vergraven gebieden heeft plaatsgevonden in de vorm van Concrete Beleidsbeslissingen, kan daartegen in de vergunningsbesluiten niet meer worden opgekomen. Inspraak en beroep is alleen nog mogelijk tegen de wijze waarop een en ander in de vergunnings- en ontheffingsbesluiten wordt geregeld.

MER Grensmaas

In het kader van de POL-aanvulling Grensmaas is een milieu-effectrapport (MER) Grensmaas opgesteld. In het MER Grensmaas is het accent gelegd op de ruimtelijke aspecten van het project. Op basis hiervan is een beeld geschetst van de te verwachten effecten en wat de omgeving qua hinder te wachten kan staan. Tevens zijn in dit MER meerdere planvarianten tegen elkaar afgewogen.

Voor de milieuvergunningen en de vergunningen op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren zijn aanvullende milieueffectrapporten (inrichtings-MER'en dekgrondbergingen) opgesteld. Deze inrichtings-MER'en zijn gebundeld in één document, het MER Dekgrondbergingen Grensmaas. In dit document zijn de uitvoerings- c.q. inrichtingsaspecten van de dekgrondbergingen en de effecten daarvan onderzocht en worden randvoorwaarden voorgesteld die aan de dekgrondbergingen gesteld kunnen worden.

In de diverse vergunningsbesluiten dient een afweging te worden gemaakt tussen de gevolgen van de voorgenomen activiteiten en de belangen die de verschillende wettelijke regelingen, op grond waarvan een vergunningplicht geldt, beogen te beschermen. De hierna te onderscheiden thema's sluiten aan op die welke zijn gehanteerd in het POL Grensmaas en het daarbij behorende MER. Bij elk thema wordt verwezen naar het toepasselijke toetsingskader. De toetsingskaders zelf worden in hoofdstuk 3 nader besproken.

3.1. Veiligheid tegen overstromen

Uitgangspunt voor het Grensmaasproject is dat na uitvoering de beoogde bescherming tegen hoogwater zoveel mogelijk bereikt wordt door rivierverruiming. Uitvoering van het plan volgens de aanvragen leidt in het algemeen tot (grote) waterstands dalingen, met name tijdens hoge afvoeren. Gemiddeld bedraagt de daling 31 cm. De maximale daling bedraagt circa 1,2 m en treedt op bij zowel Meers als Koeweide. Ook bovenstrooms van het Grensmaas traject treden (geringere) waterstands dalingen op.

De maatregelen die dit realiseren hebben zelf ook een (al dan niet tijdelijk) effect op de waterstanden. Tijdens de uitvoering kunnen er negatieve effecten optreden. Deze effecten worden in de aanvragen in beeld gebracht, als mede de eventuele daarvoor noodzakelijke compenserende maatregelen. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden in effecten die optreden in de tijdelijke situatie en in de eindsituatie.

Het toetsingskader voor zowel de Ow en de Wbr vergunningsbesluiten is de beleidslijn ruimte voor de rivier³. Voor de toepassing op het Grensmaasproject wordt – gelet op de samenhang tussen de diverse ingrepen en werkzaamheden, het project als een geheel beschouwd en beoordeeld op basis van de eindsituatie. Bij het ontwerp van het Grensmaasplan is –mede vanuit deze optiek- getracht waterstandverhogende effecten te vermijden dan wel te minimaliseren. Daar waar dit niet mogelijk dan wel niet uitvoerbaar blijkt te zijn, dienen waterstandverhogende effecten in de tijdelijke situatie dusdanig te worden gecompenseerd, dat het huidige beschermingsniveau gewaarborgd blijft. Voor de eindsituatie dient compensatie te worden gerealiseerd die voorkomt dat schade als gevolg van waterstandverhoging optreedt bij een afvoer van 1/250.

Tijdens de uitvoering zullen de effecten lokaal verschillen, geheel afhankelijk van de wijze en de fase van uitvoering. Deze belangenafweging vindt plaats in het kader van de Ontgrondingenwet (effecten van "ontgravingen") en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (effecten van "werken").

3.2. Morfologie

De maatregelen die worden uitgevoerd hebben, blijkens de onderzoeken en het MER in het kader van het POL Grensmaas, een groot effect op de morfologie van de rivier de Maas. Doordat er grootschalig gegraven wordt in het stroomvoerende deel van de rivier zal de verdeling van grind, zand en klei sterk kunnen veranderen. Doordat een van de doelstellingen van dit project het weer natuurlijk maken van de Maas is zal de (lokale) activiteit van morfologie ook sterk kunnen veranderen. Door de uitvoering van de werken komt veel sediment vrij. Het benodigde materiaal voor de morfologische ontwikkeling is hiermee aanwezig. Bovendien zullen in de verruimde dwarsprofielen de mogelijkheden voor sedimentatie sterk toenemen.

In het algemeen heeft dit tot gevolg dat plaatselijk hogere stroomsnelheden zullen optreden, waardoor erosie van bodem of oevers kan optreden. Indien deze plaatsen dichtbij kunstwerken of kaden liggen is het noodzakelijk op die plaatsen de bodem en/of oever te beschermen met maatregelen. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de effecten op de hoogte van de uitstroming van zijbeken.

Voor het aanbrengen van verdedigingen is afgesproken dat de verantwoordelijkheid hiervoor bij Rijkswaterstaat Maaswerken ligt. Dit betekent dat het Consortium voor aanvang van haar werkzaamheden zal moeten afstemmen met de te nemen maatregelen door/namens Rijkswaterstaat. Ofwel: voordat eventuele erosie-effecten kunnen optreden, dienen maatregelen te zijn genomen.

Mede naar aanleiding van berekeningen naar de te verwachten waterstanden en stroomsnelheden heeft Rijkswaterstaat een eerste ruw theoretisch onderzoek laten uitvoeren naar de noodzaak van het aanbrengen van bodem- en oeverbeschermingen betreffende het Grensmaasproject. De aanvrager heeft dit onderzoek bij de (integrale) aanvraag gevoegd (DO-GM-RAP-0011, Haskoning van 2005). Uitgangspunt hierbij is geweest dat er geen werkzaamheden aan Vlaamse zijde plaatsvinden. Deze

³ Er is een herziening van de Beleidslijn in voorbereiding, de Beleidslijn Grote Rivieren. Deze inwerkingtreding van deze herziening is bij het vaststellen van dit besluit nog niet bekend. Deze nieuwe beleidsregel kent eenzelfde toepassing.

aanpak heeft geleid tot een conservatief ontwerp. Inmiddels is duidelijk dat, in elk geval voor het Belgische project Kotem, wél werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Deze zullen een positief effect hebben op de stroomsnelheden.

De rivierkundige effecten van deze maatregelen zijn door aanvrager in de berekeningen meegenomen, hoewel de bestortingen door derden (Rijkswaterstaat Maaswerken) zullen worden aangebracht. Geconstateerd moet worden dat deze voorsnug uitwijzen dat daardoor plaatselijk overschrijdingen van het beschermingsniveau worden veroorzaakt. Zoals hiervoor al is gezegd zijn deze berekeningen nog ruw, en gebaseerd op worst-case uitgangspunten. De verwachting is dan ook dat de effecten na verdere detailberekeningen minder zullen zijn. Bij de beoordeling van de ontgrondings- en Wbr aanvragen zal dit verder worden bekeken, en zullen zonodig maatregelen worden voorgeschreven (zoals bijvoorbeeld kadeverhogingen). Voor de verdedigingen zelf is te zijner tijd vergunning nodig op grond van de Wbr.

3.3. Grondwaterkwantiteit

Als gevolg van rivierverruiming dalen de Maaswaterstanden. Deze dalingen en daarmee samenhangend de dalingen van de grondwaterstanden zijn sterker naarmate de afvoer toeneemt. De berekende grondwaterstandsverlagingen zijn het sterkst in het noordelijk deel van het projectgebied. In het zuiden strekken de verlagingen aan Belgische zijde zich veel verder uit dan aan Nederlandse zijde.

Grondwaterstandsverlagingen kunnen met name in droge perioden effect hebben op gevoelige natuurgebieden, landbouw en grondwateronttrekkingen.

In het kader van de planvoorbereiding is, in overleg met Vlaanderen, daarom een passende beoordeling opgesteld in verband met de verwachte grondwaterstandsdingen in Habitatgebieden in België en Nederland. Ter mitigatie van de waterstandsdingen zijn negen grinddrempels en een grindwal gepland in de Grensmaas tussen Aan de Maas en Maasband. Aan de hand van monitoring wordt de werking ervan gevolgd. Tussen het Consortium Grensmaas B.V. en de Staat is afgesproken dat de Staat deze conditionering van de rivier ter hand zal (laten) nemen. In de ontgrondingsbeschikkingen wordt een en ander nader afgewogen en veiliggesteld.

Op verschillende locaties zal, naast de stroomgeulverbreding en weerdverlaging, ook een dekgrondberging worden aangelegd. Deze dekgrondbergingen zullen resulteren in een lokale opstuwing van het grondwater ten opzichte van de huidige situatie. De opstuwing zal plaatsvinden aan de stroomopwaartse ofwel de oostzijde van de dekgrondbergingen. Locaties met dekgrondbergingen zijn Bosscherveld, Borgharen, Itteren, Aan de Maas, Meers, Nattenhoven, Koeweide-West en Koeweide-Trierveld. De grondwaterstandverhogingen stroomopwaarts van de dekgrondbergingen strekken zich over het algemeen niet ver ten oosten van de bergingen uit: de grondwaterstandverlagingen zijn over het algemeen groter dan de grondwaterstandverhogingen zodat netto geen verhoging meer "overblijft". Alleen de dekgrondbergingen bij Aan de Maas en Itteren hebben op enige afstand naar het oosten nog effect op het grondwater.

Uit de onderzoeken bij de ontgrondingsaanvraag voor het Cluster Itteren-Borgharen (Witteveen en Bos, 31 januari 2006, HEEL 14-7/mome/015) blijkt dat de kans dat in Bunde grondwater overlast zal plaats vinden gering is. Desondanks wordt aanbevolen een drainagevoorziening in combinatie met bemaling te realiseren. In de Ontgrondingsbesluit voor het Cluster Itteren-Borgharen zullen Gedeputeerde Staten hierop nader ingaan en daarvoor voorschriften opnemen.

Voor de dekgrondberging Trierveld in het cluster Koeweide blijkt uit dezelfde rapporten van Witteveen en Bos dat bij de uitvoeringsvariant met 4 compartimenten het lekverlies circa 0,37 m³/s bedraagt en de wateroverlast tot een acceptabel niveau beperkt blijft, mits op twee plaatsen – Holtum-Noord en bij een woning tussen Papenhoven en Schipperskerk – de grondwaterstand wordt gemonitord en de technische maatregelen (bijvoorbeeld) bemalen worden genomen. In de ontgrondingsvergunning voor het Cluster Koeweide zullen Gedeputeerde Staten hier op ingaan en daarvoor voorschriften stellen.

3.4. Grondwaterkwaliteit

De zuurgraad, geleidbaarheid, totale hardheid en de chloride concentratie van het grondwater zullen volgens de onderzoeksgegevens in het planspoor door uitvoering van de plannen nergens significant

veranderen. In het algemeen zijn de grondwaterstanden in het onderzoeksgebied diep. Uitvoering van het Grensmaasplan betekent dat plaatselijk een verhoging van nitraatuitspoeling kan plaatsvinden. Ten oosten van de dekgrondbergingen bij Ifteren en Aan de Maas kan de omzetting van stikstofverbindingen toenemen en de kans op uitspoeling van nitraat afnemen. Dit betreft een klein gebied.

De op dit moment al verspreid aanwezige verontreinigingen in de dekgronden in het Grensmaasgebied, worden zoals gezegd, geconcentreerd geborgen in de dekgrondbergingen. De afgegraven gebieden zijn in de eindsituatie schoner. Weliswaar wordt enige herverontreiniging verwacht, doch deze zal naar verwachting veel minder zijn doordat de verontreinigingsbronnen inmiddels zijn aangepakt en verminderd.

In de dekgrondbergingen wordt de in meer of mindere mate verontreinigde dekgrond geborgen. In de huidige situatie worden de verontreinigingen door het regenwater meegevoerd naar het grondwater. Bij berging van de grond in depots vindt uitloging van verontreinigende stoffen plaats in de directe nabijheid van de depots. Hierdoor zal blijkens het inrichtingsMER de grondwaterkwaliteit in het gebied tussen de dekgrondbergingen en de Maas gedurende honderden tot duizenden jaren in zeer geringe mate (minder dan 1%) worden beïnvloed. Afhankelijk van de soort verontreiniging neemt de verontreiniging na ca. 500 jaar (PAK's) tot meer dan 10.000 jaar (arseen) af.

Met name in de vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren wordt het (grond/oppervlakte)waterkwaliteitsbelang afgewogen. De beleidsregel Actief Bodembeheer Maas en het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie zijn hierbij van toepassing.

3.5. Natuur

Bij de effecten voor de natuur wordt onderscheid gemaakt in effecten binnen het plangebied en daarbuiten. De onderzoeken en het MER zeggen daarover het volgende:

Binnen het te vergraven deel van het plangebied verdwijnt het aanwezige cultuurlandschap met veelvuldig voorkomend kleinschalig patroon, afgewisseld door lijnvormige elementen. Hiermee zal het leefgebied van enkele planten en diersoorten verdwijnen. Hiervoor komt in de plaats een grootschalig gebied dat in de beginperiode zal worden gekenmerkt door pioniervegetaties. Na afronding van de ontgrondingen zal de ruimtelijke verdeling van ecotopen binnen het plangebied sterk beïnvloed worden door natuurlijke riviermorfologische processen. De rivier tracht een nieuw evenwicht te bereiken. Dit leidt ertoe dat het areaal met sterke overstromingsdynamiek gaandeweg kleiner wordt, maar dat er tevens meer geleidelijke gradiëntsituaties ontstaan.

Bovendien ontstaat er in de lengte van de rivier een grote variatie aan verschillende situaties met brede grindbeddingen, eilanden en ophopingen van boomstammen. Erosie en sedimentatie van fijn en grof zand vindt nog slechts op lokale schaal plaats. Intussen hebben zich dan wel vele honderden nieuwe soorten kunnen vestigen.

De verscheidenheid aan ecotopen neemt sterk toe hetgeen leidt tot de nagestreefde ecotoopverdeling. Hierdoor kan een natuurlijk fluviaal ecosysteem zich ontwikkelen met een variatie aan ooibossen, pioniermilieus, natuurlijke graslanden, (tijdelijke) wateren en ruigtes.

De gevolgen voor deze soorten worden afgewogen in de onthoffingsbesluiten van de Flora- en faunawet.

Natuureffecten buiten het plangebied kunnen vooral optreden door daling van het gemiddelde grondwaterniveau in grondwatergevoelige natuurgebieden. Dit heeft effecten zowel voor vegetatie als amfibieën. De Vlaamse Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, typen en soorten die significant gevoelig zijn betreffen:

- de Ziepbeekvallei, Neerharerheide, Daalbroek en de Asbeekvallei;
- Maaswinkel (boomkikker en kamsalamander).

Als onzekerheid wordt vermeld de kleine modderkruiper in de Oude Maas bij de Wissen te Stokkem. Aan Nederlandse zijde zijn het noordelijk deel van het Bunderbos en het Elsloërbos gevoelig voor grondwaterstands dalingen.

Gezamenlijk met Vlaanderen uitgevoerd onderzoek heeft aangetoond dat deze negatieve effecten zijn op te lossen door het aanleggen van 9 grinddrempels in de Grensmaas en een grinddrempel in het gebied Aan de Maas, Maasband en Meers. Zie hiervoor het gestelde onder het kopje grondwaterkwantiteit (3.3).

Deze maatregelen in combinatie met de uitvoering van Kotem schept bovendien optimalisatievoordelen in het kader van de veiligheid en het rivierkundig beheer. Door het realiseren van genoemde mitigerende maatregelen treden naar verwachting geen nadelige effecten op ter plaatse van de gevoelige natuurgebieden. Grondwaterstanden worden gemeten om de ontwikkelingen te volgen. Door de ontwikkeling van natuurterreinen langs de Grensmaas zullen migrerende diersoorten het Maasdal gemakkelijker kunnen gebruiken als verbindingsweg. Habitats worden verbonden of "stepping stones" komen dichterbij elkaar te liggen. De effecten ervan strekken zich dus uit tot ver buiten het toekomstige natuurgebied. Een en ander wordt beoordeeld in de vergunningsbesluiten ingevolge de Ontgrondingswet.

3.6. Aardkundige waarden (archeologie en cultuurhistorie)

De maatregelen die in het kader van het POL Grensmaas zijn vastgesteld, leiden tot verandering, aantasting en/of verwijdering van archeologische en cultuurhistorische waarden.

Het betreft ingrepen die uitsluitend boven de grond effecten hebben en ingrepen die ook de ondergrond aantasten. Bij de eerste groep van ingrepen, bijvoorbeeld het verwijderen van afgravingen en kades, kunnen historisch-geografische en aardkundige waarden worden aangetast of verwijderd. Bij ingrepen in de ondergrond, voornamelijk door vergraving, kunnen ook de archeologische waarden worden aangetast of vernietigd.

De meest ingrijpende effecten treden op in de locaties Koeweide en Itteren; deze locaties hebben een middelmatig tot grote aardkundige waarde. Na afgraving resteren in deze locaties enkele grotendeels vergraven aardkundige elementen met een geringe aardkundige (rest-)waarde. De overige locaties hebben in de huidige situatie reeds een geringe of middelmatige aardkundige waarde.

Onder invloed van toenemende rivierdynamiek kunnen nieuwe aardkundige waarden tot ontwikkeling komen.

De afweging ten aanzien van dit belang komt terug in het kader van de Ov-vergunningen. Blijkens de selectie-adviezen van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek van 16 februari 2005, is inmiddels het preventief onderzoek conform de daaraan gestelde eisen voltooid, maar is wel een verdere archeologische opgraving en/of begeleiding nodig voorafgaand aan de daadwerkelijke ontgravingen..

Over de verdere aanpak in kan in de ontgrondingsbesluiten een waarborg worden opgenomen in de zin van aan de daadwerkelijke ontgravingen voorafgaande afstemming met de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.

3.7. Bodem

Bij uitvoering van het Grensmaas project wordt gegraven in de door de rivier de Maas in de loop der jaren verontreinigde gronden. Het betreft verontreiniging door instromend sediment. Het betreft het geval van bodemverontreiniging De Maas. Na afgraving van gebieden langs de Maas dient de achterblijvende grond te voldoen aan een aantal eisen voor gebruik. Deze belangen worden afgewogen in de Wet bodembescherming. De beleidsnotitie Actief Bodembeheer Maas vormt hier het toepassingskader.

Actief Bodembeheer Maas

Bij de uitvoering van de rivierversuimende maatregelen komen dermate grote hoeveelheden diffuus verontreinigde weerdgrond vrij, dat het milieuhygiënisch en economisch niet mogelijk is om al deze grond doelmatig buiten het gebied te transporteren, te verwerken en/of te storten. In verband hiermee is op Rijksniveau de landelijke beleidsnotitie "Actief Bodembeheer Rivierbed" vastgesteld. De notitie geeft (beleids-)regels voor een gebiedsgerichte toepassing van bestaande regelgeving met betrekking tot het omgaan met diffuus verontreinigde grond in het riviersysteem. Dit algemene beleid is voor de Maas uitgewerkt in de beleidsnotitie Actief Bodembeheer Maas (ABM), in 2003 vastgesteld door de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg en door de Directie Limburg van Rijkswaterstaat.

De beleidsnotitie bevat het toetsingskader (in de vorm van beleidsregels in de zin van art. 4.81 van de Algemene wet bestuursrecht) voor genoemde bestuursorganen bij het gebruik van hun bevoegdheden bij of krachtens de Wet milieubeheer, de Wet bodembescherming, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (waaronder het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming) en, desgewenst, bij de beoordeling van de bodemkwaliteit in het kader van procedures op grond van de Wet op de Ruimtelijke ordening.

De hoofdlijnen van beleid zijn:

- de uitvoering van ingrepen moet leiden tot een situatie waarbij de kwaliteit van de leeflaag is afgestemd op het herverontreinigingsniveau en de functie die na de ingreep aan de grond wordt toegekend (saneringsdoelstelling Hoofdstuk 3 ABM). De Maas wordt hierbij beschouwd als één geval van ernstige bodemverontreiniging;
- in ABM zijn verschillende verwerkingsopties ontwikkeld voor de bij de uitvoering vrijkomende weerdgrond (verwerkingsopties, Hoofdstuk 4 ABM);
- ABM bevat een afwegingssysteem voor die gevallen, waarin meerdere of een combinatie van verwerkingsopties mogelijk zijn (afweging Hoofdstuk 6 ABM).

Ter plaatse van de stroomgeulverbreding en weerdverlaging wordt de diffuus verontreinigde grond tot op het grind ontgraven. Dit grind is (vrijwel) schoon, zodat na ontgraving automatisch een betere bodemkwaliteit zal achterblijven dan die welke in de huidige situatie aanwezig is. Door sedimentatie van verontreinigd Maassediment zal de bodemkwaliteit op termijn weer verslechteren. De bodemkwaliteit die op termijn gerealiseerd zal worden is afhankelijk van het herverontreinigingsniveau (zal naar verwachting op termijn minder verontreinigd zijn door voortgaande sanering van bronnen).

Daarnaast zijn er nog andere gevallen van bodemverontreiniging dan het geval De Maas in het gebied aanwezig. Deze vinden hun oorsprong niet in verontreiniging door de Maas, maar bijvoorbeeld in vroegere stortactiviteiten of bedrijfsactiviteiten. Voornoemde beleidsnotitie Actief Bodembeheer Maas is hierop niet van toepassing, zodat hierop de reguliere saneringsbepalingen van de Wet bodembescherming van toepassing zijn. Voor deze saneringen zullen zonodig saneringsplannen worden opgesteld. Afhankelijk van de verontreiniging en het gebruik dat van de (water)bodem na uitvoering van de werkzaamheden zal worden gemaakt, zullen deze verontreinigingen geheel of gedeeltelijk worden gesaneerd. De bij een eventuele sanering vrijkomende materialen worden buiten het plangebied verwerkt.

In het geval van sanering zal de bodemkwaliteit verbeteren.

Omdat de activiteiten er toe leiden dat een grote hoeveelheid diffuus verontreinigde weerdgrond wordt verwijderd zullen de risico's voor mens en ecosysteem sterk verminderen. Zo ook de risico's van verspreiding van de diffuse verontreiniging naar grond- en oppervlaktewater. De verspreiding naar grond- en oppervlaktewater vanuit de dekgrondbergingen wordt in de vergunningen op grond van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren beoordeeld.

3.8. Oppervlaktewaterkwaliteit

In het kader van het Grensmaasproject vinden werkzaamheden plaats in of nabij het oppervlaktewater van de rivier de Maas en het Julianakanaal. Tot het oppervlaktewater van de rivier de Maas behoort het zomerbed en een deel van het winterbed. Enkele van deze activiteiten kunnen het oppervlaktewater nadelig beïnvloeden. Gedacht moet o.a. worden aan de opslag van grond, lozing van bemalingswater, mogelijke verspreiding van verontreinigd grondwater afkomstig van de dekgrondbergingen naar het oppervlaktewater en stortwerkzaamheden die vertroebeling van het oppervlaktewater tot gevolg kunnen hebben. Deze aspecten worden afgewogen in de vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Ná uitvoering van de werkzaamheden is een groot gedeelte van de diffuus verontreinigde weerdgrond verwijderd en in de dekgrondberging geplaatst. De verspreiding naar oppervlaktewater vanuit de dekgrondbergingen wordt in de vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren beoordeeld. Doordat de diffuus verontreinigde weerdgrond ter plaatse van de stroomgeulverbreding en de weerdverlaging tot op het vrijwel schone grind wordt afgegraven, zal er ook minder verontreiniging naar het oppervlaktewater verspreiden. In de loop der tijd zal door sedimentatie van Maassediment de bodemkwaliteit weer verslechteren tot op herverontreinigingsniveau (zie ook paragraaf 3.7).

Toetsing in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren vindt met name plaats aan het waterkwaliteitsbeleid, de beleidsnotitie Actief Bodembeheer Maas, het beleidsstandpunt verwijdering Baggerespecie en CIW nota's (zie paragraaf 4.2).

3.9. Ecotoxicologie

Omdat verontreiniging gehecht is aan slib kan een verhoogde sliblast in de rivier van invloed zijn op diverse processen zoals ecotoxiciteit en drinkwaterwinning.

Bij rivierverruiming ontstaan er verschillende effecten ten aanzien van wijzigingen in het slibgehalte. In de oorspronkelijke laagwaterbedding zal er niet veel veranderen. Op de onvergraven uiterwaarden zal de overstromingsfrequentie afnemen, waardoor minder aanslibbing kan worden verwacht.

In zijn algemeenheid zal na uitvoering van het plan de sedimentatie op de uiterwaarden van de Grensmaas tot circa de helft afnemen en zal de toename van de belasting met zwevend slib vanuit de Grensmaas naar de benedenstrooms gelegen Zandmaas slechts gering zijn. Effecten op drinkwaterwinning treden niet op. Voor de meeste planten en dieren zullen de risico's voor nadelige invloeden afnemen.

3.10. Landbouw

Door uitvoering van het Grensmaasproject krijgt cultuurland voor een deel een andere functie. Hierdoor zal areaal aan de landbouw worden onttrokken. Naast het verlies aan areaal zal het restende areaal invloeden merken van veranderingen in de grondwaterstanden door uitvoering van de maatregelen. Door afname van de oppervlakte cultuurgrond zal de landbouwstructuur in het gebied veranderen en zal het plangebied zijn overwegend agrarische karakter verliezen. De meeste landbouwbedrijven in het projectgebied zullen worden aangekocht of onteigend.

In landbouwgebieden aan beide zijden van de grens kunnen de veranderingen in grondwaterstanden resulteren in opbrengstschade of toename.

De uitvoering van het Grensmaasplan kan, zowel aan Nederlandse als aan Belgische zijde van de Maas, gevolgen hebben voor de opbrengsten. Dit kan een geringe toename dan wel een geringe afname zijn, afhankelijk van de huidige waterhuishoudkundige situatie. Door de planaanpassing met de aanleg van grinddrempels en een grindrug, zal het zomerpeil iets hoger gaan worden. Dit betekent dat de in het MER berekende veranderingen niet helemaal accuraat meer zullen blijken. De verdrogingseffecten zullen minder zijn, maar op enkele plaatsen is meer vernatting mogelijk.

Dit effect, de monitoring daarvan, en de eventuele maatregelen daartegen komt/komen in de vergunningsbesluiten ingevolge de Ontgrondingenwet aan de orde. Als er geen maatregelen mogelijk blijken is eventueel een beroep op de schaderegeling mogelijk. Zie hiervoor paragraaf 4. 5.

3.11. Recreatie

De huidige recreatieve voorzieningen in het plangebied verdwijnen al dan niet tijdelijk. Door uitvoering van het Grensmaasplan nemen de mogelijkheden om in het Grensmaasgebied te gaan wandelen en fietsen aanzienlijk toe. Door de aanleg van paden en het geplande beheer wordt het gebied toegankelijk voor rustige vormen van recreatie. Na uitvoering van het plan wordt voor wandelaars en fietsers een doorgaand netwerk van paden van noord tot zuid door het gebied aangelegd, het zogenaamde Groene Snoer. Door een bredere Maas met ondiepe delen ontstaan mogelijkheden voor vliegvissen en kanovaren.

Het belang van de recreatie tijdens en na de ingreep wordt in de vergunningen ingevolge de Ontgrondingenwet afgewogen. Instrumenten daarbij zijn het werkplan, het inrichtingsplan en het beheersplan. Daarnaast kan en zal hierop ook via de gemeentelijke bestemmingsplannen gestuurd worden.

3.12. Drinkwaterwinning

Drinkwater wordt gewonnen uit oppervlakte- en grondwater. In Heel wordt Maaswater uit het Lateraalkanaal gebruikt voor de drinkwatervoorziening. Verder wordt in meerdere pompstations aan de Nederlandse en Belgische zijde van de Grensmaas grondwater voor drinkwaterbereiding gewonnen. Als gevolg van uitvoering van het plan worden bij het MER POL Grensmaas geen problemen met de waterinlaat in Heel verwacht.

Binnen het invloedsgebied van het Grensmaasproject waar mogelijk effecten op kunnen treden liggen thans vijf grondwaterwinningen. Pompstation Borgharen wordt gesaneerd. De uiteindelijke maaspeildalingen als gevolg van het, project inclusief de mitigerende maatregelen, (grinddrempels en grindrug) zijn te gering om significant effect te kunnen hebben op de winningsmogelijkheden bij Eisden (Be). Ook voor de overige winningen (Geulle, Roosteren en Waterval) worden geen (negatieve) effecten met betrekking tot de wincapaciteit verwacht. Overigens wordt het Cluster Roosteren apart aangevraagd en uitgevoerd door Rijkswaterstaat Maaswerken.

Met de monitoring voor de grondwaterstanden die in de ontgrondingsbesluiten aan de orde komt, kunnen ook eventuele effecten op de drinkwaterwinningen worden bewaakt.

3.13. **Bebouwing en infrastructuur (bereikbaarheid)**

Effecten aan bebouwing kunnen zijn zetting, wateroverlast in kelders, Bij effecten op infrastructuur gaat het om bereikbaarheid en effecten op leidingen (breuk).

Vanuit het verleden is geen zettingschade bekend aan bebouwing in het Grensmaasgebied door grondwaterstandverlaging. Bij uitvoering van de werkzaamheden kan blijkens de onderzoeken in het kader van het MER door uitvoering van het project weliswaar zetting optreden van klei-, leem- en veenlagen, maar de kans dat hierdoor daadwerkelijk schade ontstaat is nihil.

Dit komt omdat vooral verschilzettingen in kleilagen kunnen leiden tot schade en daarvan is in de bebouwde gebieden geen sprake. Daarnaast is de zetting van grind verwaarloosbaar.

In de omgeving, meest (grond)waterstroomopwaarts van de dekgrondbergingen van Itteren, Aan de Maas en Koeweide zijn lokaal en incidenteel mogelijk wateroverlast problemen mogelijk. Lokaal kan de gemiddeld hoogste grondwaterstand stijgen of kan de periode dat het grondwater zich op een diepte van minder dan 2 meter onder water bevindt, langer duren. Hierdoor kunnen nadelige effecten op niet-waterdichte kelders en kruipruimtes ontstaan. In de ontgrondingsbesluiten voor deze clusters zal hierop nader worden ingegaan en zijn maatregelen aan de orde.

De bereikbaarheid van de dorpen in het plangebied is in de huidige situatie goed. Ook na uitvoering van het Grensmaasplan blijven alle dorpen verbonden met het gebied ten oosten van het Julianakanaal. Ook de verbindingen binnen het Grensmaas gebied blijven bestaan, met uitzondering van de doorgaande route Visserweert - Roosteren (langs de Maas). De route wordt omgezet in doorgaande fietsroutes. Bij hoogwater worden Visserweert en Maasband omgeven door water. Door de aanleg van hoogwatervrije bruggen blijven die woonkernen ook bij hoogwater bereikbaar. De (tijdelijke) aanleg van al deze voorzieningen wordt gewaarborgd in de diverse ontgrondingsbesluiten.

Voor de uitvoering van het plan moeten leidingen op de locaties Meers, Maasband en Urmond worden verlegd.

3.14. **Hinder**

De potentiële hinder voor omwonenden bestaat uit geluid, laagfrequent geluid, trillingen en luchtverontreiniging. Deze aspecten komen in de vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer aan de orde.

Geluid

Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt naar het normale hoorbare geluiden en laagfrequent geluid. Daar waar activiteiten zoals graafwerkzaamheden, bagger- en winwerkzaamheden, sorteerwerkzaamheden en aan- en afvoerend verkeer zullen plaatsvinden in de directe nabijheid van bebouwing is geluidhinder te verwachten. Aangezien het tijdelijke werkzaamheden betreffen zal de daarmee gepaard gaande hinder ook tijdelijk zijn. De mate van geluidhinder en de duur ervan verschillen per locatie.

Laagfrequent geluid

De activiteiten op en rondom de grindwinlocaties kunnen ook laagfrequent geluid (luchtrillingen met een frequentie tussen 10 en 125 Hz) veroorzaken. Laagfrequent geluid wordt door waarnemers beschreven als een lage toon, gebrom, gezoem en dergelijke, maar ook op andere manieren ervaren, zoals druk op de oren of het hoofd of een trilling op de maag. Daarnaast kan laagfrequent geluid ook indirect worden waargenomen door rammelende deuren, beglazing, kopjes en dergelijke.

De belangrijkste bronnen van laagfrequent geluid op grindwinlocaties zijn de zeefinstallaties op de grindwinschepen.

Trillingen

Bodemtrillingen kunnen worden veroorzaakt door zowel grindwinschepen als het overige droge winmaterieel, bijvoorbeeld doordat de bak van een graafmachine of laadschop in de afgravingrand van het grindpakket wordt gedreven. Ook bij de afvoer per as kunnen trillingen ontstaan.

Uit meerdere onderzoeken is komen vast te staan dat optredende trillingen in de bodem vanwege de grindwinning van een zodanig laag niveau zijn, dat hierdoor de kans op schade aan gebouwen te verwaarlozen is. Hinder kan echter niet geheel worden uitgesloten.

Luchtverontreiniging

Hierbij hebben we te maken met de componenten stof (grof en fijn) en stikstofdioxiden (NO₂, verbrandingsgassen)

Stof:

Als gevolg van de "droge" werkzaamheden, zoals het verwijderen van dekgrond, op- en overslag en transport van grond en/of touthout, kan afhankelijk van het weer stofvorming optreden. Het betreft voor het overgrote deel grof stof dat hinder veroorzaakt. Een beperkt deel van het stof bestaat uit zogenaamd fijn stof (< 10 µm). Daarnaast zullen de verbrandingsemissies van de winwerktuigen en voertuigen ook fijn stof emitteren. De gevolgen van deze emissies zullen worden getoetst aan de vigerende grenswaarden.

Stikstofdioxiden (NO₂):

NO₂-emissie is een gevolg van de verbrandingsprocessen in de motoren van de winwerktuigen en voertuigen. De gevolgen van deze emissies zijn eveneens in kaart gebracht en getoetst aan de geldende grenswaarden.

3.15. Bedrijfsbelang/economisch belang

Het Consortium Grensmaas B.V. zorgt bedrijfsmatig voor winning en veredeling van een belangrijk deel van de grondstoffen voor de wegen- en woningbouw in Nederland. De werktuigen hiervoor dienen vrij continu te werken om de bevoorrading op peil te houden. Discontinuïteit en verplaatsing van werktuigen werkt kostenverhogend.

Het Consortium Grensmaas B.V. zorgt mede voor continuïteit door de aankoop van de gronden die voor winning van delfstoffen zijn bestemd. Daarnaast zijn grote investeringen gedaan om de aanvragen voor het project op te stellen. Het bedrijfsbelang is onderdeel van de belangenafweging in de besluiten ingevolge de Ontgrondingenwet.

3.16. Inrichtingsbelangen en beheer

Het Grensmaasplan voorziet tegelijk in rivierbeveiliging, grindwinning en natuurontwikkeling.

Uitvoering van onderhavige ontgraving en de inrichting van het terrein als natuurontwikkelingsgebied maakt deel uit van de realisering van het totale Grensmaasplan. Voor de belanghebbenden zoals de omwonenden en de natuurbeschermingsorganisatie, die de terreinen later in beheer krijgen, dient de inrichting daarvoor op de juiste wijze plaats te vinden.

Het Consortium Grensmaas B.V. zorgt tijdens de uitvoering voor het beheer van de gronden. Na uitvoering worden de gronden ter beschikking van de Staat respectievelijk Natuurmonumenten gesteld, waarna het beheer als natuurgebied ter hand wordt genomen. In de vergunningsbesluiten ingevolge de Ontgrondingenwet dienen de belangen van een adequate inrichting en beheer gewogen. Instrumenten om deze te waarborgen zijn met name het inrichtingsplan en het beheersplan.

3.17. Behoeftte/oppervlakedelfstofvoorziening

Het Grensmaasplan dient te voorzien in de Limburgse taakstelling voor de nationale grindbehoefte. De hoogte van deze taakstelling is in een tweetal bestuursovereenkomsten vastgesteld op 35 miljoen ton ten behoeve van de landelijke grindbehoefte. Tevens is bepaald dat deze hoeveelheid naar boven wordt bijgesteld tot maximaal de hoeveelheid zoals die in het Grensmaasplan en de Tracénota Zandmaas/Maasroute zijn vastgesteld. Uit het Grensmaasproject komt in totaal 53 miljoen ton grind vrij. Het belang van een adequate delfstoffenvoorziening maakt onderdeel uit van de vergunningsbesluiten ingevolge de Ontgrondingenwet.

3.18. Eigendom(-sverwerving)

Binnen de aangekochte gebieden liggen eigendommen van derden. Het Consortium Grensmaas zal deze gronden proberen te verwerven. Daar waar dit niet lukt is in het uiterste geval onteigening van overheidswege aan de orde.

4. WETTELIJKE- EN BELEIDSKADERS

Voor elk cluster worden vergunningen volgens de wettelijke kaders van zes wetten verleend. In verband met het integrale karakter van het project zijn de vergunningen per cluster en tussen clusters onderling op elkaar afgestemd. Elk van de in hoofdstuk III genoemde belangen wordt in één of meerdere vergunningen afgewogen. Hoewel opdeling van belangen naar de diverse wetten niet altijd voor 100% mogelijk is, is in navolgende tabel een overzicht opgenomen waarbij de belangrijkste relatie tussen de belangen en de afweging in het kader van de diverse wetten staat aangegeven. Met **H** (Hoofdaccent) is aangegeven bij welke wet het hoofdaccent voor het betreffende belang ligt. Wetten waarin het belang een nevenaccent is, zijn aangegeven met een **N**.

	Wet beheer rijkswater- staatswerken	Wet verontreiniging oppervlakte- wateren	Wet bodem- bescherming	Wet milieubeheer	Ontgrondingen- wet	Flora- en faunawet
Rivierkunde	H				H	
Morfologie	H				H	
Grondwaterkwantiteit					H	
Grondwaterkwaliteit			H	H		
Natuur					N	H
Aardk./Cultuurhist.					H	
Bodem			H			
Opp.waterkwaliteit		H				
Ecotoxicologie		N		H		
Landbouw					H	
Recreatie					H	
Drinkwaterwinning					H	
Bebouwing/infrastr.					H	
Hinder				H		
Bedrijfsbelang, econ.					H	
Inrichting/beheer				N	H	N
Behoefte/opp.delfstof					H	
Eigendom					H	N

Naast bovengenoemde vergunningen zijn nog diverse andere vergunningen nodig. In de uitvoeringsperiode dienen bijvoorbeeld kapvergunningen en vergunningen in het kader van de Grondwaterwet te worden verleend voor grondwateronttrekkingen voor de geplande bronneringen. In het kader van de vergunningsaanvragen is reeds vooronderzoek hiernaar uitgevoerd.

De thans in het geding zijnde afweging vindt plaats in het kader van bovengenoemde wettelijke kaders met de daarbij behorende beleidskaders. Hierna worden de betreffende toetsingskaders verder uitgewerkt, waarbij wordt aangegeven op welke wijze deze voor dit project worden gehanteerd.

4.1. Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr):

Het doel van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) is kort gezegd ervoor te zorgen dat de waterstaatswerken in beheer bij het rijk beschermd zijn en goed blijven functioneren. In termen van de wet: *de bescherming van waterstaatswerken en de verzekering van het veilig en doelmatig gebruik daarvan, met inbegrip van het belang van verruiming of wijziging anderszins van die werken.* Welke waterstaatswerken betreft het in het kader van het Grensmaas project? Het waterstaatswerk de rivier de Maas en het Julianakanaal.

Teneinde voornoemd doel te bereiken is in de Wbr onder meer een vergunningplicht in het leven geroepen voor het maken van werken c.q. het plaatsen van vaste stoffen of voorwerpen in, op, onder of over waterstaatswerken.

Bij de beoordeling van aanvragen om vergunning in het rivierbed van de rivier de Maas wordt met name getoetst aan de Beleidsregels Grote Rivieren, zoals gepubliceerd in de Staatscourant van 12 juli 2006, nummer 133.

Deze beleidslijn borduurt voort op de beleidslijn 'Ruimte voor de Rivier', zoals gepubliceerd in de Staatscourant van 12 mei 1997, nummer 87.

In het kader van de Beleidsregels Grote Rivieren zijn activiteiten ten behoeve van rivierverruiming rechtstreeks toegestaan. Getoetst dient dan nog te worden, of in de tijdelijke en eindsituatie waterstandsverhoging resteert. Gelet op de samenhang tussen de diverse ingrepen en werkzaamheden pleit het ervoor om het project als een geheel te beschouwen en te beoordelen op basis van de eindsituatie. Bij het ontwerp van het onderhavige plan is – mede vanuit die optiek – getracht waterstandsverhogende effecten te vermijden dan wel te minimaliseren. Daar waar dit niet mogelijk dan wel niet uitvoerbaar bleek te zijn, dient de aanvrager de waterstandsverhogende effecten in de tijdelijke situatie dusdanig te compenseren dat gedurende de uitvoering van het Grensmaasplan het huidige beschermingsniveau gewaarborgd blijft. Voor de eindsituatie dient aanvrager eveneens compensatie te realiseren die voorkomt dat schade als gevolg van voornoemde waterstandsverhogende effecten optreedt bij een afvoer van 1:250, te weten de doelstelling van het Grensmaasproject.

4.2. Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo):

Het doel van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) is het bestrijden en het voorkomen van verontreiniging van de oppervlaktewateren met het oog op de verschillende functies die deze wateren in onze samenleving vervullen. In het kader van deze wet worden daarom eisen gesteld aan alle lozingen in het oppervlaktewater. Onder oppervlaktewater wordt in dit verband het zomerbed en een deel van het winterbed van de Maas verstaan. Hier is de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag.

Eenzijds kijkt de Wvo naar de (al of niet) tijdelijke werkzaamheden waarbij stoffen in het oppervlaktewater terecht (kunnen) komen. Maar onder lozingen wordt ook verstaan het blootstellen van het oppervlaktewater aan uitloging via het grondwater uit de dekgrondbergingen in de definitieve situatie.

Eén van de belangrijkste instrumenten die de Wvo kent om dit doel te bereiken is het relatieve lozingsverbod. Hiermee wordt bepaald dat het verboden is zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, in welke vorm ook, in oppervlaktewateren te brengen. Bij de uitvoering van het plan Grensmaas worden door de verschillende uit te voeren activiteiten, waaronder het storten van weerdgrond in dekgrondbergingen, het hebben van tijdelijke depots van weerdgrond en het lozen van bemalingwater op het oppervlaktewater, afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in oppervlaktewater gebracht. Voor deze activiteiten geldt dan ook een vergunningplicht.

Een ander belangrijk instrument van de Wvo vormt het stelsel van algemene regels dat de vergunningplicht kan vervangen. In het kader van het plan Grensmaas is dat met name het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming (straks: Besluit Bodemkwaliteit). Dit besluit stelt de milieuhygiënische randvoorwaarden voor de toepassing van secundaire en primaire bouwstoffen in het oppervlaktewater of op of in de bodem onder oppervlaktewater. Binnen het plan Grensmaas moet hierbij onder andere gedacht worden aan de aanleg van ringdijken, geluidwallen en werkwegen.

Onderstaande toetsingskaders dienen onder meer in acht genomen te worden bij de beoordeling van aanvragen om vergunning ingevolge de Wvo, zoals die in het kader van de Grensmaas.

1. Waterkwaliteitsbeleid

Het landelijk te voeren waterkwaliteitsbeleid staat aangegeven in NW4 (vierde Nota Waterhuishouding; deze nota is geschreven voor de periode 1998-2006. De hoofdlijnen zoals verwoord in het Indicatief meerjarenprogramma water 1985-1989 zijn in deze nota overgenomen. De beleidsuitgangspunten ten aanzien van lozingen zijn gebaseerd op vermindering van de verontreiniging en op het stand-still-beginsel.

Het uitgangspunt vermindering van de verontreiniging houdt in dat de verontreiniging, ongeacht de stofsoort die wordt geloosd, zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit betekent dat proceskeuze en interne bedrijfsvoering hierop zoveel mogelijk moeten worden afgestemd. Indien een wezenlijke saneringsinspanning (bv. het bouwen van een zuiveringsinstallatie) noodzakelijk is, wordt afhankelijk van de stofsoort de emissie-aanpak ofwel de waterkwaliteitsaanpak gevolgd.

2. De waterkwaliteitsdoelstelling van de Maas

Voor alle oppervlaktewateren geldt als waterkwaliteitsdoelstelling het realiseren binnen de planperiode van NW4 (1998-2006) van een minimumkwaliteitsniveau, uitgedrukt als het Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau (MTR) voor een reeks van stoffen. Het bereiken van de streefwaarde is als lange-termijn-doelstelling richtinggevend. In het "Beheerplan voor de Rijkswateren 2005-2008" zijn aan de verschillende watersystemen functies toegekend, met aanvullende functiegerichte waterkwaliteitsdoelstellingen. Voor de Maas is vastgelegd dat de waterkwaliteit voldoet aan de doelstelling water voor zalmachtigen of karperachtigen, dat de waterkwaliteit lokaal voldoet aan de doelstelling voor zwemwater en dat de Maas voldoende water van voldoende kwaliteit levert voor de drinkwatervoorziening. In deze vergunning wordt getoetst of de activiteiten te verrichten in het kader van het cluster Borgharen/IJtteren van het plan Grensmaas de functies van de Maas nadelig beïnvloeden.

3. Actief bodembeheer Maas

ABM voorziet in een integraal (regionaal) (water)bodembeheerbeleid, dat de verschillende bevoegde instanties hanteren bij het gebruiken van de hun toekomstige bevoegdheden, waaronder de Wvo en de Wbb. De hoofdlijnen van dit beleid zijn de saneringsdoelstelling voor de Maas (met name de Wet bodembescherming), de verwerkingsopties voor de toepassing van vrijkomende weerdgrond bij de uitvoering van inrichtingsmaatregelen (met name de Wvo) en de afwegingsmethode voor de keuze tussen de verschillende verwerkingsopties.

In de desbetreffende Wvo-beschikkingen wordt per cluster c.q. dekgrondberging getoetst of aan de gestelde vereisten wordt voldaan.

4. Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie (Bvb)

Naast de eisen uit ABM zijn voor de verwerkingsoptie "storten in plassen/kleischermen/depots" van kracht de "Richtlijnen voor baggerspeciéstortplaatsen" uit het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie. Hierbij vindt toetsing plaats ten aanzien van de volgende randvoorwaarden:

- Minimaliseren emissie: deze richtlijnen gaan ervan uit dat emissies uit baggerspeciéstortplaatsen conform het ALARA-beginsel op de best mogelijke wijze dienen te worden tegengegaan door IBC-voorzieningen.;
- Inherente veiligheid: daarnaast is het van belang een baggerspeciéstortplaats zodanig in te richten dat ook op lange termijn de emissie uit de baggerspeciéstortplaats minimaal is, ook ingeval op die lange termijn isolerende voorzieningen en controle falen (inherente veiligheid);
- Toelaatbaar beïnvloed gebied: ondanks het treffen van IBC-voorzieningen en het realiseren van inherente veiligheid van de stortplaats zal toch emissie van verontreinigende stoffen optreden. Om te beoordelen of de beïnvloeding van de directe omgeving van de stortplaats toelaatbaar is moet in de inrichtingsMER c.q. vergunningaanvragen de verspreiding van de verontreiniging in de loop van de tijd in beeld worden gebracht. De beïnvloeding van de directe omgeving van de stortplaatsen is toelaatbaar blijkt uit de inrichtingsMER'en.

5. Immissietoets

In de CIW-nota "Emissie-immissie. Prioritering van bronnen en de immissietoets" van juni 2000 is een methode vastgelegd om de gevolgen van een specifieke lozing op de waterkwaliteit, na toepassing van

de best beschikbare technieken, te beoordelen. De basis voor deze beoordeling vormen de volgende drie uitgangspunten:

- a. de lozing mag niet significant bijdragen aan het overschrijden van de kwaliteitsdoelstelling voor het watersysteem waarop wordt geloosd;
- b. de lozing mag binnen de mengzone niet leiden tot acuut toxische effecten voor waterorganismen;
- c. de lozing mag binnen de mengzone niet leiden tot acuut toxische effecten voor sediment bewonende organismen.

4.3. Wet bodembescherming (Wbb)

Deze wet regelt de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en de sanering van al opgetreden verontreiniging. In gevallen waarin de verontreiniging de bodem onder oppervlaktewater in beheer bij het Rijk betreft zijn niet gedeputeerde staten, maar is de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat bevoegd.

Bij de invulling van de bevoegdheden van de Wbb wordt ABM gehanteerd. In dit kader wordt de rivier de Maas beschouwd als één geval van ernstige verontreiniging. Het uitvoeren van grond- en graafwerkzaamheden ten behoeve van rivierverruiming moet op grond van de Wbb dan ook worden gemeld bij het bevoegd gezag, voor wat betreft de waterbodem van de Maas bij de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en bij Gedeputeerde Staten (met uitzondering van het grondgebied van de gemeente Maastricht) voor het overige.

Degene die van plan is de bodem te saneren, dan wel handelingen te verrichten waardoor de verontreiniging wordt verminderd of verplaatst moet dit voornemen melden bij het bevoegd gezag. Naar aanleiding hiervan stelt het bevoegd gezag bij besluit vast of het een geval van ernstige verontreiniging is en of er haast moet worden gemaakt met de sanering (beschikking ernst en spoed). Ook moet een saneringsplan over de wijze van sanering aan het bevoegd gezag worden voorgelegd ter goedkeuring.

Gelet op artikel 38 Wbb dient de sanering zodanig te worden uitgevoerd dat aan de volgende doelstellingen wordt voldaan:

1. de bodem moet tenminste geschikt worden gemaakt voor de functie die hij na de sanering krijgt;
2. het risico van verspreiding van verontreinigde stoffen moet zoveel mogelijk worden beperkt; de noodzaak voor nazorgmaatregelen wordt zoveel mogelijk beperkt.

Evaluatie van de sanering en mogelijk als gevolg daarvan nazorg dient op grond van de wet eveneens te geschieden.

De beleidsnotitie "Actief bodembeheer Maas" voorziet, vooruitlopend op het voornemen om in een aparte AMvB de saneringsdoelstelling voor de waterbodem uit te werken, in een saneringsdoelstelling voor het geval Maas (zie verder paragraaf 4.2).

In de desbetreffende Wbb-beschikkingen wordt per cluster c.q. dekgrondberging getoetst of aan de gestelde saneringsdoelstelling voor de Maas wordt voldaan. Dit is ofwel het Herverontreinigingsniveau ofwel de Bodemgebruikswaarde.

4.4. Wet milieubeheer (Wm):

De Wet milieubeheer regelt de toelaatbaarheid en de wijze van werken voor wat betreft de aspecten geluid, stof en bodem binnen de diverse inrichtingen (clusters). Voor geluid is de aangepaste Circulaire natte grindwinning als toetsingskader van toepassing. Voor het storten of opslaan van verontreinigde grond worden vanuit de Wm regels gesteld in verband met de bescherming van het grondwater. Voor een aantal werken (geluidswallen, depots, ringdijken) is het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming (Bsb) van toepassing.

Geluid

Daar waar activiteiten zoals graafwerkzaamheden, baggerwerkzaamheden, sorteerwerkzaamheden en aan- en afvoerend verkeer zullen plaatsvinden in de directe nabijheid van bebouwing is geluidhinder te verwachten. Aangezien het tijdelijke werkzaamheden betreft zal de daarmee gepaard gaande hinder ook tijdelijk zijn. De hoogte van de geluidhinder en de duur ervan verschilt per locatie.

Tijdens de planvoorbereiding zijn prognose-berekeningen uitgevoerd naar de te verwachten mate van geluidsoverlast ter plaatse van woonbebouwing. In de vergunningen wordt per locatie, per woning of woningcluster en per activiteit de geluidsbelasting gedetailleerd in beeld gebracht.

De langtijdgemiddelde geluidsbelasting als gevolg van alle activiteiten die verband houden met grindwinning worden getoetst aan de Circulaire natte grindwinning van 27 februari 1992. Deze Circulaire is geschreven voor de zogenaamde klassieke natte grindwinning, en geeft de bevoegde instanties de ruimte om in het kader van de vergunningverlening op grond van hoofdstuk 8 van de Wet milieubeheer, in afwijking van de Circulaire Industrielawaai (thans: Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening), een geluidsbelasting tot maximaal 60 dB(A) toe te staan. Bij brief d.d. 7 september 2004, LMV 2004 083671, heeft de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het van toepassing zijn van de Circulaire natte grindwinning op alle activiteiten welke betrekking hebben op enige vorm van winning en verwerking van toutsenant, aanbevolen. Ten aanzien van vervoersbewegingen van en naar de inrichting is de Circulaire van 29 februari 1996, kenmerk MBG 96006131, van toepassing.

Het bevoegd gezag heeft zich op 15 juli 2003 op het standpunt gesteld dat ten gevolge van baggerwerkzaamheden met drijvende win- en/of verwerkingsinstallaties, zijnde de grootste geluidsbronnen binnen het Grensmaasproject, alsmede droge graaf- en transportwerkzaamheden, de maximale grenswaarde van 60 dB(A) alleen bij solitaire woningen of een cluster daarvan tot 20 woningen kan worden toegestaan, terwijl voor de overige woonbebouwing 55 dB(A) als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd. Deze grenswaarden gelden voor invallend geluid. Aangezien deze werkzaamheden alleen gedurende de dagperiode (07.00 – 19.00 uur) zullen plaatsvinden, is het gebruikelijk dat de standaard immissiehoogte van 1,5 meter boven maaiveld wordt aangehouden.

Voorts is het bevoegd gezag van oordeel dat er alleen grindwinwerktuigen c.q. verwerkingsinstallaties mogen worden ingezet met een akoestisch bronvermogen van maximaal 116 dB(A). De akoestische

onderzoeken zijn uitgevoerd overeenkomstig de technische procedures uit de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, uitgave VROM 1999.

Toetsingskader voor maximale geluidsniveaus

Op basis van de beschikbare kennis over hinder door maximale geluidsniveaus wordt in de Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening 1999 geadviseerd te streven naar piekgeluidsniveaus niet hoger dan 10 dB(A) boven het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau.

Als grenswaarden gelden: 70 dB(A) voor de dagperiode (7.00 uur - 19.00 uur); + 65 dB(A) voor de avondperiode (19.00 uur - 23.00 uur); + 60 dB(A) voor de nachtperiode (23.00 uur - 7.00 uur).

In het geval dat er sprake is van een voor de bedrijfsvoering onvermijdbare situatie waarin technische noch organisatorische maatregelen soelaas bieden om het geluidsniveau te beperken, wordt in de Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening 1999 gesteld dat, los van het bovenstaande, de grenswaarde van 70 dB(A) voor de dagperiode met ten hoogste 5 dB mag worden overschreden.

Indirecte hinder

Op de vervoersbewegingen van en naar een inrichting is de Circulaire geluidhinder van 29 februari 1996, MBG 96006131 (de zogenaamde "Schrikkelcirculaire") van toepassing is. Dit betekent dat de indirecte hinder die voortvloeit uit vervoersactiviteiten in het kader van het project Grensmaas op basis van deze circulaire dient te worden toegerekend aan de betrokken inrichtingen. Met andere woorden; ook deze hinder wordt in de diverse besluiten meegenomen.

Hinder door trillingen

Uit een trillingsonderzoek dat is uitgevoerd met betrekking tot droge winning blijkt dat, wanneer de afstand van woningen tot het graven minder dan 25 meter bedraagt, de SBR-norm voor trillingshinder niet wordt overschreden. Alleen wanneer het trillingsgedrag van een woning erg ongunstig is, zou bij deze korte afstand tussen de graafwerkzaamheden en een betreffende woning sprake kunnen zijn van een overschrijding van de SBR-norm. Voor het rijden van dumpers geldt zelfs een minimale afstand van 7 meter. Schade door trillingen is ook hier uitgesloten.

De door de SBR (Stichting Bouw Research) opgestelde richtlijn deel B: "Hinder voor personen in gebouwen" is een algemeen geaccepteerde normstellingsystematiek die een goed toepasbare beoordelingswijze biedt ter voorkoming van onacceptabele hinder ten gevolge van bodemtrillingen. In de milieuvergunningen zal aan de hand hiervan worden afgewogen voor de diverse locaties of en op welke manier trillingsvoorschriften moeten worden opgenomen.

Laagfrequent geluid

Er is in Nederland geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequent geluidhinder kan worden bestreden.

In 1990 is er in opdracht van het ministerie van VROM door het adviesbureau Peutz & Associates een rapport samengesteld waarin normen worden voorgesteld die gehanteerd zouden kunnen worden bij vergunningverlening. Tot op heden is er van het ministerie geen standpunt bekend gemaakt met betrekking tot de voorgestelde normering. Althans niet zodanig dat dit geresulteerd heeft in een richtlijn. Ook andere instanties hebben geen richtlijnen gepubliceerd op basis waarvan normen in milieuvergunningen kunnen worden opgenomen, zodanig dat deze in een beroepsprocedure niet vernietigd worden. Wel verscheen in 1999 de NSG-richtlijn laagfrequent geluid. In deze richtlijn werd echter geen voorstel tot milieuvoorschriften opgenomen, maar een systematiek van hoe om te gaan met klachten betreffende laagfrequent geluid.

In de "Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening" van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wordt aanbevolen om in bepaalde gevallen voorafgaande aan de vergunningverlening de mogelijke hinder ten gevolge van laagfrequent geluid en de technische oplossingen te onderzoeken. Geadviseerd wordt vervolgens om eventuele maatregelen als middelvoorschriften op te nemen.

Echter, in de Grensmaas-situatie is op het moment van vergunningverlening nog niet exact bekend welk grindwinwerktuig in welke samenstelling met welke verwerkingsinstallatie zal worden ingezet. In de milieuvergunning zal derhalve een doelvoorschrift worden opgenomen in de vorm van akoestische

bronvermogens voor iedere laagfrequent tertsband waaraan een in te zetten combinatie dient te voldoen. Gedeputeerde staten hebben hiervoor in juli 2003 in de nota "Vergunningsvoorschriften voor Wet milieubeheer vergunningen voor de facetten geluid, laagfrequent geluid en (bodem)trillingen voor de natte grindwinning in het Grensmaasproject" de richtlijnen gesteld waaraan de in te zetten winwerktuigen en verwerkingsinstallaties moeten voldoen.

De inzet van baggermolens gedurende 12 uur per dag

Bij de inzet van baggermolens is verondersteld dat er gemiddeld over het jaar gedurende 75% van de beschikbare tijdperiode effectief zal worden gewerkt. Bij de inzet van de baggermolens betekent dit bijvoorbeeld dat in de dagperiode (07.00 – 19.00 uur, zijnde 12 uur) effectief gedurende 9 uur de drijvende verwerkingsinstallatie in werking is. Er zullen een groot aantal dagen voorkomen dat de drijvende verwerkingsinstallatie in de dagperiode 100% effectief in werking zijn. Dit zal kunnen optreden tijdens piekperiodes wanneer de vraag naar grind maximaal is. Voor deze periode zijn aanvullende berekeningen uitgevoerd om na te gaan of een dergelijke maximale inzet in deze piekperiodes toelaatbaar is. In de vergunningen wordt aangegeven op welke locaties en met welke aanvullende maatregelen een inzet van 12 uur per dag toelaatbaar is.

Luchtverontreiniging

Algemeen

De potentiële veroorzakers van luchtmissies binnen het project zijn het vergraven en transporteren van dekgrond en toutvenant. Ten aanzien van het compartiment lucht hebben we daarom enkel te maken met de componenten stof (grof en fijn) en NO₂ (verbrandingsgassen).

Bij de beslissing op de aanvragen in het kader van de Wet milieubeheer wordt de NeR Nederlandse emissierichtlijn Lucht gehanteerd. De NeR is te beschouwen als het Nederlandse document waar de best beschikbare technieken (BBT) in zijn beschreven ten aanzien van lucht (conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten).

De in de NeR opgenomen normeringen ten aanzien van (stof)emissies is te beschouwen als gebaseerd op BBT. Het in Europees verband opgestelde BREF-document "Emissions for storage of bulk or dangerous materials", definitief concept januari 2005, beschrijft onder meer de opslag en handling van vaste stoffen in relatie tot de BBT. De in dit concept aangegeven maatregelen verschillen nauwelijks met de maatregelen zoals vermeld in de NeR.

Stof:

Stofemissie kan optreden in de vorm van grof stof en fijn stof welke elk, vanwege hun eigen milieueffecten, verschillende toetsingscriteria hebben.

Binnen het project Grensmaas hebben we voornamelijk te maken met grof stof dat kan ontstaan als gevolg van met name diffuse bronnen zoals b.v. transport(wegen) en op- en overslagen.

Juist omdat hier sprake is van diffuse bronnen is de normering van deze stofemissies in de vergunning middels het vastleggen van het maximaal toegestane volumedebiet en/of concentratie niet mogelijk.

Teneinde echter eventuele overlast, die overigens voor een zeer groot gedeelte bepaald worden door de heersende en niet te beïnvloeden meteorologische parameters, buiten de inrichting te voorkomen zullen voorschriften worden opgenomen inzake een doelmatige bestrijding van de bronnen. Geheel in lijn met de NeR is voor het hier aan de orde zijnde "bodemstof" als meest effectieve oplossing aangegeven het doelmatig besproeien met water om eventuele overlast te voorkomen.

Fijn stof

Bij werkzaamheden in het gebied hebben een bijdrage aan de luchtverontreiniging door fijn stof. Fijn stof, dat wordt gekarakteriseerd als zwevende stofdeeltjes met een diameter van ten hoogste 10 µm (PM₁₀), komt voornamelijk voor in de emissie door het rijden over droge onverharde transportwegen, van verbrandingsprocessen (verbrandingsmotoren) maar kan ook voorkomen als een zeer kleine fractie in het grof stof afkomstig van op- en overslagen, e.d.

Als bijlage bij de aanvraag is een rapport van TNO gevoegd (2006-A-R0024/B van januari 2006, aangevuld d.d. 17 maart 2006, 2006M&L/346, aangevuld dd. 13 juni 2006, 2006 M&L/738) waarin zowel de emissie als de immissie (depositie buiten de inrichting) kwantitatief is beschouwd.

De berekende fijnstof-immissie is getoetst aan de hiervoor geldende grenswaarden zoals vastgelegd in het Besluit luchtkwaliteit 2005 (BLK). Deze grenswaarden zijn 40 microgram per m³ als jaargemiddelde concentratie en 50 microgram per m³ als vierentwintig-uurgemiddelde concentratie, waarbij geldt dat deze maximaal vijftig maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

NO₂

De NO₂ emissie ontstaat uitsluitend als gevolg van de verbranding van diesel in de verbrandingsmotoren van de winwerktuigen, verwerkingsinstallaties en wielvoertuigen. Ook de bijdrage aan de NO₂ belasting buiten de inrichting zal worden getoetst aan de hiervoor geldende grenswaarden zoals vastgelegd in het Besluit luchtkwaliteit 2005 te weten een jaargemiddelde grenswaarde van NO₂ van 40 microgram per m³ en een uurgemiddelde grenswaarde van 200 microgram per m³, waarbij geldt dat deze maximaal achttien maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

4.5. Ontgrondingenwet (Ow):

Het vergunningstelsel van de Ontgrondingenwet regelt de toelaatbaarheid en de wijze van de graafwerkzaamheden. Daarbij wordt in eerste instantie getoetst aan het (ontgrondingen)beleid zoals dat is opgenomen in het POL Grensmaas. In dit POL is voor de in het Grensmaasproject te ontgraven gebieden een concrete beleidsbeslissing (CBB) genomen.

Vanuit andere besluiten kunnen deze in een CBB aangeduide functietoekenningen en de ruimtelijke begrenzing daarvan niet meer worden aangevochten. Ook voor de afweging in de vervolgbesluiten zoals de ontgrondingsvergunningen of bijvoorbeeld de bestemmingsplannen, gelden deze begrenzingen als een vaststaand gegeven. Wel kan in het kader van deze andere besluiten worden ingesproken of beroep worden ingediend tegen bijvoorbeeld de wijze van uitvoering van bepaalde werkzaamheden.

Belangrijke aspecten die verder in de ontgrondingsbeschikkingen worden meegenomen zijn:

Riviereffecten

Zie hiervoor het gestelde onder paragraaf 3.1. De ontgrondingen mogen niet leiden tot hogere waterstanden of te hoge stroomsnelheden tijdens en na de uitvoering. Voor wat betreft de toets van de waterstanden wordt aangesloten bij de normen uit de beleidslijn Ruimte voor de Rivier zoals aangegeven onder de Wbr. De stroomsnelheden worden beoordeeld aan de hand van onderzoeksgegevens uit het planspoor en bij de aanvraag.

Morfologie

Zie hiervoor paragraaf 3.2

Hierbij gaat het met name om de afweging of de juiste dimensies (oppervlakte, dieptes, hoeveelheden) door de ontgroning tot stand worden gebracht, namelijk die welke het plan volgen en die zijn gebaseerd op de doelstellingen van hoogwaterbestrijding, natuurontwikkeling en grindwinning.

Grondwaterkwantiteit

Zie hiervoor paragraaf 3.3 en de opmerkingen onder de belangen van natuur, landbouw en drinkwaterwinning.

Natuur

Zie paragraaf 3.5 en 3.4.

De ingrepen hebben gevolgen voor de natuur. Enerzijds moet worden gewaarborgd dat de natuurdoelstellingen van het POL door een juiste uitvoering worden gerealiseerd. Hiervoor worden in de ontgrondingsvergunningen voorwaarden gesteld aan bijvoorbeeld de te realiseren dimensies en aan het indienen van een eindplan.

Anderzijds worden door de uitvoering bestaande natuurwaarden beïnvloed. Voor wat betreft de flora en de fauna wordt dit beoordeeld in het kader van de ontheffingsbesluiten op grond van de Flora- en faunawet.

Cultuurhistorische en archeologische waarden

Zie hiervoor paragraaf 3.6.

Landbouw

Zie hiervoor paragraaf 3.10.

Drinkwaterwinning

Zie hiervoor paragraaf 3.12

Bebouwing en infrastructuur

Zie hiervoor paragraaf 3.13

Bedrijfs- en economische belangen

Zie hiervoor paragraaf 3.15

Inrichtings- en beheersbelangen

Zie hiervoor paragraaf 3.16

Belang van oppervlaktedelfstoffenvoorziening

Zie hiervoor paragraaf 3.17

Instemming Minister van Verkeer en Waterstaat

Ontgrondingvergunningen in het winterbed van de Maas behoeven volgens artikel 8, derde lid, van de Ow de voorafgaande instemming van de Minister van Verkeer en Waterstaat. Deze toetst de ingrepen aan rivierbeheersaspecten als gevolg van veranderde waterstanden of stroomsnelheden.

Schade

Een ander aspect dat van belang is bij de afweging in de vergunningsbesluiten is dat van het als gevolg van de ontgrondingen mogelijk te veroorzaken schade, en de vergoeding daarvan.

Onder de belangen van landbouw en grondwater hebben wij reeds aangegeven dat er kans bestaat op schade voor derden/omwonenden van het projectgebied. Door de ontgronding kunnen wijzigingen in de grondwaterstanden in de omgeving ontstaan. Blijkens het MER POL Grensmaas kan daardoor mogelijk schade ontstaan voor belangen die samenhangen met de grondwaterstanden, met name landbouw. In het kader van de Passende Beoordeling worden maatregelen genomen om de zomergrondwaterstanden op een hoger peil te houden waardoor eerder berekende effecten op natuurwaarden achterwege blijven. Hierdoor zullen de destijds berekende effecten op de landbouw en de waterwinning eveneens afnemen. Voor eventuele schade als gevolg van de ontgrondingswerkzaamheden is artikel 26 van de Ontgrondingenwet van toepassing.

Dit artikel bepaalt dat:

"indien en voorzover blijkt, dat de aanvrager, de houder van de vergunning of degene die overeenkomstig de afdeling 3.4 van de Awb bedenkingen heeft ingebracht, tengevolge van een besluit terzake van een ontgronding, als bedoeld in artikel 8, schade lijdt of zal lijden, welke redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, en waarvan de vergoeding niet of niet geheel op andere wijze is verzekerd, wordt een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toegekend".

Uit het schadevergoedingsfonds dat wordt gevuld door de ontgrondingenheffing op basis van artikel 21f van de Ontgrondingenwet, worden alleen uitkeringen gedaan voor schaden die toewijsbaar zijn aan de ontgrondingsvergunning, als vergoedingen voor schade die voortvloeit uit het gebruik van deze vergunning.

De schade waar artikel 26 van de Ontgrondingenwet op ziet is zogenaamde planschade. Ook schade als gevolg van de besluitvorming in het POL en in het bestemmingsplan valt hieronder. Planschade is voor rekening van de overheid.

Voor zogenaamde uitvoeringsschade die wordt veroorzaakt door het Consortium tijdens de uitvoering van het project, is een aparte regeling getroffen in de uitvoeringsovereenkomst tussen de overheid en het

Consortium. Hierin is onder meer een verminderde bewijslast (aannemelijkheidstoets) voor de benadeelde geregeld voor schadebedragen onder de € 50.000,-.

Bij de afhandeling van eventuele claims op basis van artikel 26 van de Ontgrondingenwet wordt aangesloten bij de Regeling Nadeel-Compensatie Verkeer en Waterstaat. Deze regeling is te raadplegen op www.maaswerken.nl.

Vanuit de zogenaamde één-loket gedachte is in de overeenkomst tussen de overheid en het Consortium afgesproken dat verzoeken om schadevergoeding in eerste instantie kunnen worden ingediend bij een meldpunt, dat bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen. Het maakt daarbij niet uit op basis van welke regeling dit verzoek wordt gedaan. Dit Meldpunt zal in eerste aanleg bekijken welke regeling van toepassing is, en deze doorzenden naar de naar zijn oordeel voor de schade aan te spreken partij. Het is echter niet verplicht op eventuele claims bij het Meldpunt in te dienen. Indien gewenst kan men zich rechtstreeks tot de rechter wenden.

Meldpunt

Commissie van drie onafhankelijke deskundigen (te benoemen door Overheid en CG) beoordeelt of verzoek om schadevergoeding in aanmerking komt voor afhandeling door:

- Overheid (bij Planschade en schade als gevolg van onrechtmatig handelen Overheid);
- CG (bij Uitvoeringsschade).

Planschade en schade a.g.v. onrechtmatig handelen Overheid

Uitvoeringsschade

Deskundigencommissie
Commissie van drie onafhankelijke deskundigen te benoemen door de Overheid) bepaalt op basis van welke regeling en door welke Overheidspartij het verzoek moet worden afgehandeld en geeft (eventueel) advies over hoogte schadevergoeding.

Afhandeling verzoek en besluit door betrokken Overheidsinstantie.

Claimant tekent niet:
Claimant komt niet aanmerking voor schade-afwikkeling conform art. 23 Uitvoeringsovereenkomst. Het staat claimant uiteraard vrij te pogen zijn schade anderszins te verhalen

Meldpunt legt claimant een overeenkomst met CG voor inzake afhandeling verzoek conform art. 23

Claimant tekent wel:
Schadeafwikkeling vindt plaats conform artikel 23 Uitvoeringsovereenkomst. Het Meldpunt stuurt het verzoek in dit geval door naar CG en maakt terzake een reservering in het Fonds.

Betreft verzoek kleiner of gelijk €50.000 én betreft géén calamiteit waarbij geclaimde schadevergoeding in totaal groter is dan € 250.000: CG beslist binnen 20 werkdagen op verzoek (o.b.v. aannemelijkheid)

Betreft verzoek groter € 50.000 dan wel betreft een calamiteit waarbij geclaimde schadevergoeding in totaal groter is dan € 250.000: CG beslist binnen 40 werkdagen op verzoek.

Meldpunt heeft niet binnen deze termijn besluit CG ontvangen dan wel claimant geeft te kennen zich niet te kunnen vinden in besluit CG: Meldpunt beslist binnen 40 werkdagen bij bindend advies (o.b.v. aannemelijkheid aansprakelijkheid). CG dient schadevergoeding binnen 10 werkdagen uit te keren.

Indien claimant zich niet kan verenigen met het besluit van CG kan claimant desgewenst zijn verzoek om schadevergoeding alsmede bedoeld besluit van CG ter beoordeling voorleggen aan het Meldpunt. Het Meldpunt zal binnen een termijn van veertig (40) werkdagen na ontvangst een deugdelijk gemotiveerd en schriftelijk oordeel over de voorliggende zaak kenbaar dienen te maken. Het staat claimant vrij het ontstane geschil met CG (inclusief in voorkomend geval het oordeel van het Meldpunt) voor te leggen aan de bevoegde rechter te Maastricht.

Ingeval van toekennen schadevergoeding: betalen aan claimant

4.6. Flora- en Faunawet (Ffw):

Het belang van de natuur binnen het Grensmaasproject is te bezien vanuit drie invalshoeken, namelijk effecten op het niveau van het ecosysteem, effecten op soorten en effecten op (leef)gebieden. Bij de laatste kan een onderscheid worden gemaakt naar effecten binnen en effecten buiten het plangebied.

Uitvoering van het project leidt, ten opzichte van de huidige situatie, tot een meer gevarieerd en natuurlijk ecosysteem. Het herstel van natuurlijke processen zal leiden tot grootschalige spontane terugkeer van soorten. Uit hoofde van deze invalshoek zijn dan ook geen beschermende maatregelen nodig, anders dan dat de gewenste situatie ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Dit zal overwegend via de voorschriften rond de eindsituatie in de Ontgrondingvergunning geschieden.

Het soortenaspect is een onderwerp van de Flora- en faunawet. Deze wet beoogt soortenbescherming te bereiken middels een groot aantal verbodsbepalingen. Artikel 75 van de Flora- en faunawet biedt de mogelijkheid om hiervan onder voorwaarden ontheffing te verlenen. De effecten op beschermde dier- en plantensoorten worden in het kader van de aan te vragen ontheffingen van de Flora- en faunawet beoordeeld aan de hand van door de aanvrager uit te (laten) voeren nadere inventarisaties en effectenstudies.

Op leefgebiedniveau verdwijnen enkele landschapselementen en bijzondere graslandrelicten. Compensatie ingevolge het provinciale natuurbeleid hiervoor is niet nodig omdat vergelijkbaar leefgebied op grote schaal en kwalitatief opzicht terugkeert in het nieuwe natuurgebied. Mede om deze reden is de compensatieverplichting vanuit het provinciale beleid buiten toepassing verklaard voor het Grensmaasgebied. Overigens laat dit onverleg eventuele compensatie vanuit de Flora- en faunawet ontheffingen.

Buiten het ingrepengebied kunnen, ondanks de aanleg van grindruggen en een grinddrempeel, mogelijk nog effecten optreden in beschermde habitatgebieden, indien de grondwaterstanden in deze gebieden zullen verlagen. Naast een aantal gebieden in Vlaanderen, zou dit kunnen spelen in het Bunderbos. Door middel van aanvullend onderzoek zal blijken of dit effect daadwerkelijk optreedt. Indien effecten op de grondwaterstand in het Bunderbos optreden, zal dit kunnen worden tegengegaan door het plaatsen van een zogenaamd cementbentoniet scherm. Het zonodig aanleggen daarvan zal in de diverse ontgrondingvergunningen als voorschrift worden opgenomen.

Volgens de Habitatrictlijn dient hiertoe een zogenaamde passende beoordeling te worden gedaan, waaruit moet blijken of het maatschappelijk belang van de ingreep opweegt tegen de ernst van de effecten.

Vogel- en Habitatrictlijn

Uitwerking van de gevolgen van de rechtstreekse werking van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, van de Habitatrictlijn

Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn bepaalt dat er passende maatregelen genomen moeten worden om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen. Artikel 6, derde en vierde lid, bevat de zogenaamde habitattoets. Deze toets houdt in dat er een passende beoordeling gemaakt moet worden als een activiteit afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten significante gevolgen kan hebben voor een Vogel- of Habitatrictlijngebied. Het bevoegde bestuursorgaan verleent alleen toestemming voor de activiteit als het uit de passende beoordeling de zekerheid heeft verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Alleen bij ontstentenis van alternatieven kan een bestuursorgaan om dwingende redenen van groot openbaar belang toch toestemming verlenen ook al bestaat die zekerheid niet. Dan moeten

061019-0156

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 (0)43 389 99 99
Fax + 31 (0)43 361 80 99
www.limburg.nl

Bankrekening ING
67.94.11.372
Postbank nr. 1060741

wel compenserende maatregelen genomen worden.

Het gebiedsaspect van voornoemde Europese richtlijnen is met ingang van 1 oktober 2005 geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen, maar de Habitatrichtlijngebieden nog niet (deze zijn wel aangemeld bij de Europese Commissie). Deze gebieden zullen waarschijnlijk eind 2006 aangewezen worden. Ook op de aangemelde Habitatrichtlijngebieden is de richtlijnconforme benadering echter van toepassing.

Voor wat betreft het Grensmaasproject hebben reeds passende beoordelingen plaatsgevonden in het kader van de vaststelling van de concrete beleidsbeslissing in het POL Grensmaas, en in de uitwerkingen daarvan voor met name de Vlaamse Habitatgebieden. Zie hiervoor de overwegingen onder grondwaterkwantiteit en natuur onder paragraaf 3.3 en 3.5. Besluitvorming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 kan daarom op grond van artikel 19f, derde lid, achterwege blijven.

5. RELATIE MET VLAANDEREN

5.1. Algemeen

De Grensmaas vormt over de gehele lengte van het plangebied de landsgrens met België. De afstemming van de Nederlandse Grensmaasplannen op de ontwikkelingen aan de Belgische zijde van de rivier is van groot belang. Daarom zijn in het MER Grensmaas de effecten op de Belgische oever op dezelfde wijze beschreven als op de Nederlandse oever. Ook aan de Belgische zijde van de Grensmaas bestaan inrichtingsplannen volgens het "Vlaams Voorkeursalternatief". Doel van deze plannen is om het natuurlijk karakter van de Grensmaas te versterken. De gezamenlijke Nederlandse en Belgische plannen zijn gebundeld in het concept 'Levende Grensmaas'.

Het Vlaams Voorkeursalternatief bestaat onder andere uit het verwijderen van oeververdediging, het beperkt verlagen van een aantal oevers en de aanleg van enkele nevengeulen. Het Vlaams Voorkeursalternatief heeft alleen natuurontwikkeling als doel. Verruiming van de rivier aan Belgische zijde vindt op drie locaties plaats. Het betreft de zogenaamde drie Vlaamse Boertienlocaties Hochter Bampd, Herbricht en Kotem.

Het gewenste beschermingsniveau op de Belgische oevers is gerealiseerd door uitvoering van het Maasdijkendecreet (verhoging van de dijken). De verruiming van de rivier is maar beperkt van omvang, waardoor de waterstandsverlaging door de verruiming aan Belgische zijde weer grotendeels opgeheven zal worden door de verruiming als gevolg van de natuurontwikkeling aldaar. Het voorgaande betekent dat volgens de huidige inzichten de milieueffecten zoals die in het MER gepresenteerd zijn niet wezenlijk zullen afwijken van de situatie waarin ook het Vlaamse Voorkeursalternatief wordt uitgevoerd.

De samenwerking met België vindt plaats op basis van de "Intentieverklaring voor een grensoverschrijdend overlegkader inzake structuur en inrichting van de Grensmaasvallei". Deze intentieverklaring is op 1 juli 1994 door de betrokken Belgische en Nederlandse provinciale overheden ondertekend. Op 3 mei 2005 hebben de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, de Nederlandse staatssecretaris van verkeer en Waterstaat en de Nederlandse minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de "Vlaams-Nederlandse verklaring met betrekking tot het uitvoeren van werken aan de Gemeenschappelijke Maas" ondertekend. Hiermee wordt het gezamenlijk uitvoeren van het project kracht bijgezet.

5.2. Tractaten

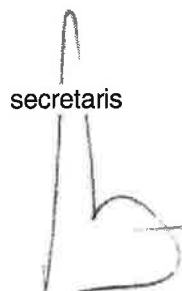
Op 15 februari 1844 (nr. 12) is een Traktaat tussen België en Nederland in het Staatsblad gepubliceerd. In dit Traktaat is vastgelegd dat de grens tussen beide landen vanaf globaal Smeermaas tot Stevensweert wordt gevormd door de zogenaamde Thalweg. De Thalweg wordt gevormd door de verbindinglijn tussen de diepste punten in de rivier bij laag water. Eilanden en banken ten westen van de Thalweg komen toe aan België en eilanden en banken ten oosten van de Thalweg komen toe aan Nederland.

In de gemeenschappelijke Vlaams-Nederlandse Verklaring van de Vlaams-Nederlandse bilaterale Maascommissie met betrekking tot de Thalweg in de Maas als Grens tussen België en Nederland van 31 maart 2005 tussen de Directeur-Generaal AWZ en de Directeur-Generaal Water is bevestigd dat ook na uitvoering van de werken aan de Gemeenschappelijke Maas de Rijksgrens de Thalweg in de Maas blijft volgen. Verder is bevestigd dat geen wezenlijke nieuwe situatie zal ontstaan in de ligging van de Thalweg.

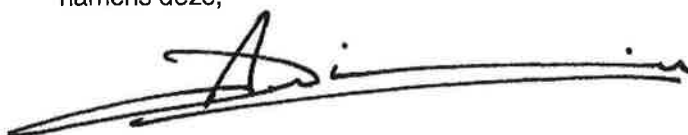
Het zomerbed en de laagwaterbedding daarin, worden in de plannen namelijk niet actief verlegd en ook de dynamiek ervan zal niet ineens anders of groter worden dan in de huidige situatie. De conclusie is dat de voorgenomen werken geen offensieve werken zijn zoals bedoeld in artikel 10, lid 2, van het Traktaat van 8 augustus 1843. Vlaanderen en Nederland zullen op basis van artikel 11 van het Traktaat passende maatregelen nemen in de vorm van corrigerende stroombegeleidingsmaatregelen om de Thalweg binnen het huidige zomerbed te houden. De voorzitters concluderen derhalve dat de voorgenomen projecten geen aanleiding zijn voor nader te nemen juridische of procedurele stappen. De werkwijze op basis van het bestaande Traktaat voorziet hier in.

Gedeputeerde Staten van Limburg,

voorzitter

secretaris

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,
namens deze,

Ir. A. Wilmink
De Directeur

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

b/a

Dr. ing. S.N.J. Vreeburg